

Gorenjski Glas

PETEK, 24. SEPTEMBRA 2021

LETO LXXIV, št. 76, CENA 2,00 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Za čim hitrejšo izgradnjo priključka

Sedem gorenjskih županov je znova pozvalo k čimprejšnji izgradnji avtocestnega priključka Kranj sever.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Župani Mestne občine Kranj ter občin Škofja Loka, Šenčur, Naklo, Cerklje, Preddvor in Jezersko so pred dnevi v dopisu ministru za infrastrukturo Jerneju Vrtovcu vnovič pozvali k čimprejšnji realizaciji projekta izgradnje avtocestnega priključka Kranj sever. Gre za najugodnejšo, najbolj učinkovito in najhitrejšo možno rešitev za prometno razbremenitev širše okolice Kranja, katere vrednost je ocenjena na štiri milijone evrov, poudarjajo na Mestni občini Kranj. Na odziv

ministrstva oziroma Društva za avtoceste v RS (Dars) še čakamo.

Minister je maja lani Darso podal soglasje za izvedbo storitev prostorskega načrtovanja, potrebnih za izdelavo pobude za pripravo prostorskega akta za načrtovani avtocestni priključek Kranj sever. Mednje sodi tudi prometna študija, ki bo pokazala, ali je izgradnja priključka optimalen ukrep za pretočnost in varnost prometa. Župani pričakujejo, da jih bodo v kratkem seznanili z njenimi izsledki in predvideno časovnico izgradnje priključka.

Avtocestni priključek Kranj sever je širšega, regijskega pomena, saj bo omogočil hitrejšo in bolj varno povezavo tudi občanom sosednjih občin, v pozivu poudarja sedem županov. Na podlagi prometnega modela iz oktobra 2019 so tako ugotovili, da bi priključek kar za trideset odstotkov razbremenil promet na enem najbolj obremenjenih cest Šenčur–Kranj, pomembno pa bi razbremenil tudi promet na glavnih vpadnicah v Kranju. S tem bi pridobili tudi občani, ki prihajajo v Kranj iz sosednjih občin, so še poudarili.

Novi priključek Kranj sever je najugodnejša, najbolj učinkovita in najhitrejša možna rešitev za prometno razbremenitev širše okolice Kranja, poudarjajo župani. / Foto: Gorazd Kavčič

Je krivda tudi na strani države

Končan je javni razpis za odvoz inertnih odpadkov z odlagališča v Suhadolah, a po informacijah z ministrstva, s katerimi razpolagajo v Komendi, naj bi se odlagališče saniralo s prekrivanjem.

ALEŠ SENOŽETNIK

Komenda – Težave z zapiranjem odlagališča inertnih odpadkov v Suhadolah in z njo povezane blokade proračuna Občine Komenda še vedno nimajo epiloga. Minuli teden je potekel javni razpis, ki ga je v okviru izvršbe inšpekcijske odločbe odprl inšpektorat za okolje in prostor. Kot so nam sporočili z ministrstva za okolje

in prostor, sta na razpis prispele dve ponudbi za odvoz odpadkov. Inšpektorat ima od roka za oddajo devetdeset dni časa, da sprejme odločitev o oddaji javnega naročila, do takrat pa ne more razkrivati imen in ponudb, so nam še sporočili.

A kot kaže, bo sanacija odlagališča potekala s prekritjem, in ne odvozom odpadkov.

► 7. stran

Potočar plezal za zgodovino

Komaj devetnajstletni Jeseničan Luka Potočar, sicer član ŠPO PD Radovljica, je na svetovnem prvenstvu v športnem plezanju v Moskvi osvojil srebrno odličje v težavnosti, Mia Krampf z Golnika pa si je srebrno odličje zaslužila v kombinaciji.

► 8. stran

Priloga: **PREDDVOR**

AKTUALNO

Sto jih je v intenzivni negi

Naraščanje števila okuženih se sicer upočasnjuje, ugotavljajo na Institutu Jožef Stefan, a obenem opozarjajo, da se bo zaradi vremenskih vplivov epidemija predvidoma kmalu začela spet pospeševati. Pozivajo k cepljenju.

2

EKONOMIJA

Zmago Skobir ne bo več direktor Fraporta

Poslovodni direktor Fraporta Slovenija se po štirinajstih letih vodnje družbe poslavlja s položaja. Vodenje družbe bo prevzela Babet Stapel. Skobir bo v podjetju ostal kot prokurist in svetovalec upravi.

9

CG+

Petdesetič podelili Valvasorjeva odličja

Tržiški muzej je za razstavo Koncentracijsko taborišče Ljubelj/Mauthausen 1943–1945 prejel Valvasorjevo nagrado za enkratne dosežke, Slovenski planinski muzej pa nagelj za razstavo 10 sidrišč slovenskega alpinizma.

14

CG+

Avto pred nakupom preizkusimo, hiše pa ne

Prejšnji konec tedna je potekal festival Odprte hiše Slovenije. V sklopu festivala je bilo na ogled več objektov tudi na Gorenjskem, med njimi primer prvega stanovanjskega objekta s certifikatom aktivne hiše pri nas.

15

VREME

Danes in jutri bo prevladovalo sončno vreme. Zjutraj bo po nekaterih dolinah megla. V nedeljo bo malo več oblačnosti.

8/23 °C

jutri: večinoma sončno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Po Sloveniji z novo sezono oddaje V petek zvečer

Od 24. septembra vas ob 20. uri na TV SLO 1 vsak petek v svojo družbo vabita Blaž Švab in Melani Mekicar, ki tudi to jesen obljubljata sproščene večere polne zabave, glasbe, humorja in tekmovalnosti – tudi v vašem domačem kraju. Osrednja novost v novi sezoni oddaje V petek zvečer je tekmovanje med slovenskimi kraji, v katerem se bodo za naziv najboljši kraj pomerili znani športniki in pevci, pa tudi posamezniki, na katere je tekmujoči kraj zelo ponosen. Ustvarjalci oddaje bodo predstavili 22 krajev, akcija pa se bo zaključila maja prihodnje leto, ko bo znan zmagovalec turnirja. Tudi v novi sezoni bo odlični 14-članski sestav Diamanti v sodelovanju z gostujočimi pevskimi zvezdniki in mladimi upi poskrbel za čisto sveže izvedbe tako legendarnih hitov kot tudi novih pesmi vseh zvrsti slovenske glasbe – od popularne do narodno-zabavne, predvsem pa vse v živo.

Foto: Adrian Pregelj

RTV Slovenija dvema naročnikoma Gorenjskega glasa podarja namizno svetilko. Nagradno vprašanje: Koliko krajev bo predstavila ekipa V petek zvečer? Odgovore s svojimi podatki pošljite do torka, 5. oktobra 2021, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Glasbeno doživetje z Nino Pušlar v Šenčurju

V Športni dvorani Šenčur bo Ivančnogoričanka Nina Pušlar s spremljevalno skupino nastopila v soboto, 2. oktobra 2021, ob 20. uri. Glasbeno pot je začela v dekliški pop skupini Daylight in zasedbi Silencia, širši slovenski javnosti pa je postala znana z zmago v Bitki talentov 2005. Svoj prvi videospot za skladbo Ni ona je predstavila že teden dni po zmagi, 18. decembra 2005, v oddaji Spet doma. Njene največje uspešnice so: Ni ona,

Vse, kar rečeš mi, Rok trajanja, Tik tak tok, Bilo lepo bi, Saj sva skupaj, Kdo še verjame, Svet je tvoj!, Ta svet ne zna živeti, Tople oči, Ujemi ritem. Vstopnice za koncert v Šenčurju so na voljo na spletni strani Eventim.si, lahko jih naročite tudi na www.topdogodek.si ali po telefonu (041 962 418 – Maruša). Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici za ogled koncerta, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Od kod prihaja Nina Pušlar?

Odgovore pošljite do srede, 29. septembra 2021, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenca

V nagradni igri, ki je bila objavljena 10. septembra, prejmeta namizno svetilko Olga Končan iz Cerkelj in Stane Logar iz Žabnice. Nagrajencema čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme BERTA TOMAN z Brezj.

Sto jih je v intenzivni negi

Naraščanje števila okuženih se sicer upočasnjuje, ugotavljajo na Institutu Jožef Stefan, a obenem opozarjajo, da se bo zaradi vremenskih vplivov epidemija predvidoma kmalu začela spet pospeševati. Pozivajo k cepljenju. V kranjskem cepilnem centru je znova na voljo tudi cepivo Janssen.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj, Ljubljana – Iz največjega gorenjskega cepilnega centra v kranjski vojašnici so sporočili, da je cepivo Janssen proizvajalca Johnson & Johnson znova na voljo, saj je ZD Kranj dobil novo zalogo, ki so jo včeraj že začeli uporabljati za naročene paciente, danes pa je cepivo poleg cepiv proizvajalcev Pfizer, Moderna in AstraZeneca na voljo tudi v terminu za nenaročene od 7. ure do 13.30.

V prostorih nekdanjega Globusa v Kranju naslednji teden še ostaja hitro testiranje s hitrimi antigen-skimi testi (HAGT) po jutranjem urniku, za oktober pa se bo ZD Kranj odločil, ali bo še najemal te prostore. Kot je še pojasnil Tomaž Bratož iz Službe za odnose z javnostmi ZD Kranj, je trenutna frekvenca približno osemdeset testiranih oseb na dan.

QR-kode enkrat cepljenih prebolevalnikov zdaj veljavne

Do nedavnega je veljalo, da se za dokazilo o prebolelosti covid-19 šteje dokazilo o pozitivnem rezultatu PCR-testa, ki je starejši od deset dni in ni starejši od 240 dni. Z nedavnim vladnim odlokom pa so poenotili način dokazovanja prebolelosti s smernicami Evropske unije, kar pomeni, da se za dokazilo o prebolelosti šteje dokazilo o pozitivnem rezultatu PCR-testa, ki je starejši od deset dni in ni starejši od 180 dni. Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je vsem posameznikom, ki so se po takrat veljavnih priporočilih in do sprejetja novega odloka 14. septembra po prebolelosti boleznimi cepili z enim odmerkom cepiva

Dan slovenskih lekarn

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Vsako leto 26. septembra zaznamujemo dan slovenskih lekarn pod okriljem Sekcije farmacevtov javnih lekarn pri Slovenskem farmacevtskem društvu in Lekarniške zbornice Slovenije. Namen tega dneva je opozoriti javnost na poslanstvo in pomen lekarniške dejavnosti. Letošnja osrednja tema je Zdravila in ženske, pod tem naslovom

Število hospitaliziranih covidnih bolnikov v intenzivni negi je preseglo sto, vseh covidnih bolnikov skupaj, ki potrebujejo bolnišnično zdravljenje, je blizu štiristo. / Foto: Gorazd Kavčič

znotraj časovnega okvira od šest do osem mesecev, tehnično uredil evropsko digitalno covidno potrdilo tako, da so njihove QR-kode zdaj veljavne. Ob tem na NIJZ poudarjajo, da potrdilo osebam, ki so bolezen prebolele v 180 dneh in se cepile v obdobju do 240 dni od prebolelosti, še vedno velja samo v Sloveniji.

Epidemija se upočasnjuje, vendar pa ...

Na Institutu Jožef Stefan (IJS) so sredi tedna objavili sporočilo, da se naraščanje epidemije upočasnjuje, kar pomeni, da pravilo cepljenih-prebolevalnikov-testirani dobro deluje. Ocenjeno reprodukcijsko število je približno 1,1. Kot pa so opozorili na IJS, se bo zaradi vremenskih vplivov epidemija predvidoma kmalu začela spet pospeševati, saj šele prihajamo v sezono okužb dihal. »Če se nam bo do takrat uspelo dovolj precepiti, predvsem starejši od petdeset let, bo četrti val v bolnišnicah obvladljiv in zdravstvene kapacitete ne bodo presežene,« so še zapisali. Po kriterijih Evropskega centra za preprečevanje

in obvladovanje bolezni smo v temno rdeči fazi.

Bolnišnične zmogljivosti so omejene

V sredo so s PCR-testi v državi potrdili 1011 novih okužb, delež pozitivnih je bil 18-odstoten. Število hospitaliziranih covidnih bolnikov v intenzivni negi je preseglo sto, vseh covidnih bolnikov skupaj, ki potrebujejo bolnišnično zdravljenje, je blizu štiristo. Samo v torek je umrlo deset covidnih bolnikov, v sredo štirje. Število aktivnih okužb je blizu 14 tisoč, v zadnjem tednu smo imeli v povprečju 955 novih primerov okužb na dan.

Vodja oddelka intenzivne terapije na Infekcijski kliniki UKC Ljubljana prof. dr. Matjaž Jereb je opozoril, da so ocene statistikov IJS glede epidemije res nekoliko boljše, a daleč od tega, da smo na varni strani, in da so tudi bolnišnične zmogljivosti omejene. Najmlajši covidni bolnik v intenzivni negi v UKC Ljubljana je star 27 let. Jereb je pojasnil, da prevladujejo necepljeni posamezniki, hospitalizirani cepljeni, ki so huje zboleli, pa so starejši s

pridruženimi kroničnimi boleznimi, hudo imunsko pomanjkljivostjo. V Sloveniji imamo danes na navadnih covidnih oddelkih 72 odstotkov necepljenih in na intenzivnih enotah 84 odstotkov necepljenih. »Nobeno cepivo ni stoodstotno učinkovito, zanesljivo, a po lastnih izkušnjah in številnih objavljenih rezultatih raziskav lahko rečemo, da s cepivom pomembno vplivamo na verjetnost, ali bo posameznik potreboval bolnišnično obravnavo, in pomembno zmanjšamo odstotek bolnikov, ki potrebujejo obravnavo na intenzivnih oddelkih.« Jereb je znova pozval k cepljenju, saj nihče pred covidno boleznijo ni absolutno varen.

Delež cepljenih

Delež cepljenih s prvim odmerkom cepiva je v državi 52-odstoten, delež polno cepljenih pa 46-odstoten. Polno cepljenih nad petdeset letom starosti je 67 odstotkov. Več kot 50-odstotno polno precepljenost v gorenjski statistični regiji so dosegle občine Jezersko, Žiravnica, Žiri in Bled.

Sprehod za spomin

Kranj – Septembar je svetovni mesec Alzheimerjeve bolezni, poudarek je na ozaveščanju javnosti o demenci, ki ji pravijo tudi epidemija sodobnega časa. Letošnja tema je pravočasna diagnoza. Na svetovni dan Alzheimerjeve bolezni, 21. septembra, ki ga simbolizira tudi vijolična pentlja, je Ljudska univerza Kranj (LUK) v sodelovanju z Domom upokoencev Kranj organizirala sprehod za spomin. Udeleženci so šli od LUK – medgeneracijskega centra do Doma upokoencev Kranj, kjer jim je zaigral Žoga band. Po pozdravu direktoric Mateje Šmid iz LUK in Nadje Gantar iz doma upokoencev so stanovalce pozdravili tudi udeleženci iz Poljske, Litve in Slovaške v svojem jeziku. Zatem so se s stanovalci sprehodili po poti okoli doma upokoencev. »Vsi skupaj smo na ta način podprli prizadevanja mnogih organizacij za boljše ozaveščenost in prepoznavanje demence pa tudi izrazili podporo osebam z demenco in njihovim svojcem, ki se ob tej bolezni znajdejo v hudih stiskih in težavah,« je poudarila Mateja Šmid.

Še vedno niso dosegli vsega

Na Okroglem je minuli četrtek potekalo vseslovensko srečanje slepih in slabovidnih. Praznovali so stoletnico Zveze slepih in slabovidnih Slovenije ter predstavili ob tej priložnosti spisano deklaracijo.

MAŠA LIKOSAR

Okroglo – Podporno društvo slepih in slabovidnih je bilo ustanovljeno pred več kot sto leti, natančneje 7. novembra 1920. Danes je naslednica tega društva Zveza društev slepih in slabovidnih (ZDSS) Slovenije, reprezentativna invalidska organizacija, ki združuje devet medobčinskih društev slepih in slabovidnih po celi Sloveniji, v katera je vključenih več kot 3.700 slepih in slabovidnih oseb.

V okviru uradnega dela srečanja pred Domom odhaja slepih in slabovidnih na Okroglem je predsednik ZDSS Slovenije Matej Žnuderl predstavil najbolj pereče težave slepih in slabovidnih. Dotaknil se je vprašanj zakonodaje in zbiranja podpisov v podporo peticiji proti ukinjanju dodatka za pomoč in postrežbo v predlogu zakona o dolgotrajni oskrbi ter predstavil potrebe slepih na drugih zakonodajnih področjih in razvoj zveze.

»Ob visokem jubileju se moramo zavedati, da še vedno nismo dosegli vsega, kar bi slepih in slabovidnim v celoti olajšalo življenje. Najbolj kritična sta trenutno dostop do informacij in področje komunikacije, kjer nas čaka še veliko dela, da bomo prepričali proizvajalce

Vseslovenskega srečanja na Okroglem se je udeležilo približno tristo članov vseh slovenskih društev slepih in slabovidnih. / Foto: Primož Pičulin

tehnoloških aplikacij in aparatov, naj pri razvoju pomislijo tudi na nas, ki uporabljamo vmesnike in bralnike zaslona. Obenem je zelo pomembno tudi vprašanje orientacije v prostoru in dostopnosti okolja,« je dejal Žnuderl in nadaljeval: »Napredek je bil kljub vsemu storjen, kajti nekoč so bili slepi in slabovidni popolnoma odrinjeni na rob družbe. Danes nam je ponujena možnost izobraževanja, težava pa še vedno ostaja na področju zaposlovanja.«

V predstavljeni deklaraciji so med drugim poudarili zahteve po popolnem

dostopu do programov javne televizije, uresničevanju in sistemski rešitvi za povečanje prilaganja knjižnih izdaj v Sloveniji na podlagi obveznih izvodov v digitalni obliki, pričakujejo pa tudi rešitev za vrnitev posestva Toma Zupana slepih in slabovidnim v okviru ZDSS v skladu z njegovo zapuščinsko voljo. »Poleg vrnitve posesti na Okroglem si slepi in slabovidni želimo, da bi nam omogočili čim bolj samostojno in dostojno življenje ter aktivno sodelovanje pri javnem in družbenem življenju,« je ob tem dejal predsednik MDSS Kranj Emil Muri.

Srečanja so se udeležili tudi politični predstavniki, med njimi predsednik Sveta za invalide RS in član Državnega sveta Dane Kastelic. »V Državnem svetu smo se angažirali pri zagotovitvi dostojnejših najnižjih invalidskih pokojnin, vpisu slovenskega znakovnega jezika v Ustavo RS, pa tudi pri zagotovitvi enakih pravic zavarovancev do invalidnine za osebe s telesnimi okvarami, ne glede na to, ali so te okvare pridobili v povezavi z delovnim procesom ali zunaj navedenega okvira,« je strnil Kastelic.

K

KOMENTAR
SIMON ŠUBIC

Teden dni kasneje

Včeraj, ko so nastajale te vrstice, je poteklo teden dni, odkar je v Goričah državna poslanka SMC Mateja Udovč sporočila, da bo na zaprosilo civilne iniciative v državni zbor vložila pobudo za razpis posvetovalnega referenduma za odcepitev severnega dela mestne občine Kranj in ustanovitev nove občine Golnik. Seveda če se bodo s pobudo strinjali tudi koalicijski partnerji, je pristavila. Sicer tudi sama Kranjčanka, a z 'juga' občine, je koalicijske stranke s pobudo že seznanila, ker pa v tednu dni predloga za referendum še ni vložila, lahko sklepamo, da odgovorov vseh koalicijskih partnerjev še ni prejela.

Sprva je sicer kazalo, da bo koalicijska pobuda naklonjena, zdaj iz njenih vrst prihajajo bolj zadržani toni. Tako so v NSi že zavzeli stališče, da bodo njihovi poslanci prispevali podpis pod predlog za referendum, če se bodo z ustanovitvijo nove občine Golnik strinjale najmanj štiri od sedmih krajevnih skupnosti, ki bi postale del nove občine, je poročalo Delo. Kot je že znano, so na Golniku glasovali proti ustanovitvi nove občine, medtem ko stališč ostalih krajevnih skupnosti ne poznamo. Smo pa ob preverjanju na terenu prejeli odgovor, da gre pri stališču NSi za očitno nepoznavanje statuta Mestne občine Kranj, po katerem lahko interes prebivalcev za spremembo območja obci-

ne ugotavlja le zbor krajanov, tega pa skliče župan na lastno pobudo ali zahtevo krajevne skupnosti oziroma petih odstotkov krajanov.

Medtem se menda v zakulisju dogaja marsikaj, kot slišimo, tudi pritiski. Vpleteni imajo občutek, kot da se že odloča o ustanovitvi nove občine, in ne šele o razpisu posvetovalnega referenduma, na katerem bi prebivalci severnega dela Kranja izrazili svoje mnenje o pobudi za novo občino.

Vrenje na terenu zaznavamo tudi novinarji, ki prejemamo takšne in drugačne klice ter elektronska sporočila. Zagovorniki odcepitve nam naštevajo, kaj vse bi morala občina urediti po njihovih vaseh, pa za predloge krajevnih skupnosti ni posluha, zato bi radi sami upravljali denar, ki jim pripada, in ga namenjali razvoju infrastrukture na njihovem območju. Pri tem za primerjavo navajajo razvoj okoliških občin, nastalih po razdelitvi nekdanje kranjske občine v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Nasprotniki odcepitve pa med drugim razlagajo, da so bile v preteklosti v Kranju res storjene tudi napake, ki pa jih popravljajo. Krajevnim skupnostim se tako vrača avtonomija z zagotovitvijo njim lastnih sredstev, ki so jim bila odvzeta, v Kranju pa se med drugim pripravlja tudi participativni proračun, ki bo za leti 2022 in 2023 znašal 1,25 milijona evrov.

Vila Podvin ohranila Michelinovo zvezdico

ALENKA BRUN

Ljubljana – Michelinove zvezdice označujejo najboljše restavracije, ki so jih odkrili Michelinovi inšpektorji, in pomenijo najvišjo kakovost v kulinariki. Pri svojem drugem ocenjevanju slovenskih restavracij kakšnih bistvenih sprememb ni: ponovno so podelili dve zvezdici Hiši Franko kuharske mojstrice Ane Roš, po eno so ohranili tudi vsi lanskoletni

dobitniki: Atelje, kjer sicer »domuje« kuharski mojster gorenjskih korenin Jorg Zupan, Dam restavracija z Urošem Fakučem, Gostilna pri Lojzetu s Tomažem Kavčičem, Hiša Denk z Gregorjem Vrečkom in gorenjska Vila Podvin, kjer je glavna kuharica Uroš Štefelin; novo zvezdico pa je pridobilo Gostišče Grič s kuharskim mojstrom Luko Koširjem. V kategorijo Bib Gourmand (dobro razmerje med ceno

in kakovostjo) so pri Michelinu uvrstili sedem restavracij, njihov krožnik pa je prejelo kar 39 slovenskih restavracij. Michelinov krožnik (The Plate Michelin/Assiette) označuje restavracije, v katerih iz svežih surovin skrbno pripravijo dober obrok in predstavljajo velik potencial za destinacijo. Tu smo med naštetimi opazili tudi gorenjske predstavnike (Dvor Jezeršek, Gostilna Danilo, Gostilna Krištof,

Julijana), ki se jim je na novo pridružila še Vila Planinka z Jezerskega. Slovenska gastronomija slavi tudi v kategoriji trajnost, kar šest restavracij je bilo namreč nagrajenih z zeleno Michelinovo zvezdico. Tu se je trajnostno naravnani Gostilni Krištof na Gorenjskem pridružila Vila Podvin. V drugo izdajo gastronomskega vodnika Michelin Guide Slovenia je tako skupno uvrščenih 53 restavracij.

Evropski denar za kolesarske povezave

MARJANA AHAČIČ

Ljubljana – Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je od prve polovice čez poletje odobrila evropska sredstva za skoraj 230 kilometrov novozgrajenih kolesarskih

povezav širom Slovenije. Med njimi sta tudi dve gorenjski, in sicer kolesarska povezava Škofja Loka–Virmaše ter Bled–Bohinj. Kot poudarjajo na službi vlade za razvoj, bodo nove kolesarske povezave omogočale dnevno mobilnost

do lokalnih oziroma regijskih središč ter povezanost s sosednjimi občinami. »V okviru teh projektov spodbujamo trajnostno mobilnost predvsem za dnevne migracije in izboljšujemo prometno varnost, prispevamo pa tudi

k zmanjševanju onesnaževanja okolja,« so poudarili. V finančni perspektivi 2014–2020 je bilo do sedaj za kolesarske povezave po vsej Sloveniji zagotovljenih skupaj več kot 111 milijonov evrov evropskih sredstev.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Urša Peternel

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Maša Likosar, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, srede od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvodov: 2,00 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Kolesarska povezava tudi uradno odprta

Na tradicionalnem kolesarskem izletu ob dnevu brez avtomobila so v sredo simbolično odprli novo kolesarsko povezavo ob regionalni cesti med Radovljico in Lescami. Že v naslednjem letu se projekt nadaljuje z ureditvijo kolesarskega pasu in pločnika do železniške postaje v Lescah.

MARJANA AHAČIČ

Lesce – Gradnja prvega sklopa povezave, ki vključuje ureditev kolesarske steze in hodnika za pešce ob regionalni cesti, je tekla vzporedno z obnovo gorenjske železnice, saj so v okviru projekta za pešce in kolesarje uredili dva manjša predora pod železnico. Kot je ob tem poudaril radovljiški župan Ciril Globočnik, sta tehnično zahtevno izvedbo prebojev pod progo omogočila pravzaprav železniške proge in velik delež pridobljenih

evropskih sredstev. Za celoten projekt bo namreč kar 1,4 milijona evrov od skupnih dveh milijonov prispeval Evropski sklad za regionalni razvoj.

Za rekonstrukcijo regionalne ceste, ob kateri sta speljana nova kolesarska steza in pločnik in ki vključuje tudi ureditev cestnih priključkov, pa država prispeva dodatnih tristo tisoč evrov. Občina je na tem cestnem odseku sočasno uredila tudi cestno razsvetljavo, prometno signalizacijo, vodovod in kanalizacijo. Ob poti sta

Kolesarji, ki se jim na tradicionalnem izletu ob dnevu brez avtomobila vsako leto pridruži tudi župan Ciril Globočnik, so v sredo simbolično odprli novo kolesarsko povezavo med Lescami in Radovljico. / Foto: Gorazd Kavčič

urejeni dve počivališči s pitnikoma, s Triglavske ceste v Radovljico pa dodaten priključek priljubljene pešpoti in nov prehod za pešce čez regionalno cesto.

V drugem projektu sledi rekonstrukcija ceste v Rožni dolini in Železniški ulici od Žita do železniške postaje v Lescah. Na tem odseku bo umeščen obojestranski pomožni kolesarski pas in pločnik. Izvajalec gradnje je že izbran, vrednost del pa znaša nekaj manj kot sedemsto tisoč evrov; izvedena bodo v prihodnjem letu.

Informacije za uporabnike september 2021

Razbremenimo okolje strupenih snovi

Akcija zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev sobota, 25. september 2021

Kraj	Lokacija	Kdaj?
Lesce	pred TNC Mercator Lesce v Rožni dolini	8.00–8.40
Begunje	pri gasilskem domu v Begunjah	9.00–9.40
Brezje	parkirišče	10.00–10.40
Podnart	pri kulturnem domu v Podnartu	11.20–12.00
Kamna Gorica	pri zbiralnici odpadkov pod Zijavko	12.20–13.00
Radovljica	parkirišče pred upravo Komunale Radovljica	13.20–14.00

POMEMBNO!

Nevarne odpadke lahko v premični zbiralnici strokovni osebi iz pooblaščenega podjetja **oddate le v navedenem času**. Puščanje nevarnih odpadkov na prevzemni lokaciji brez nadzora pred ali po navedenem terminu je neodgovorno, saj s tem ogrožate druge in okolje.

Nevarni odpadki, ki jih boste lahko oddali v soboto, 25. septembra 2021, na premični zbiralnici:

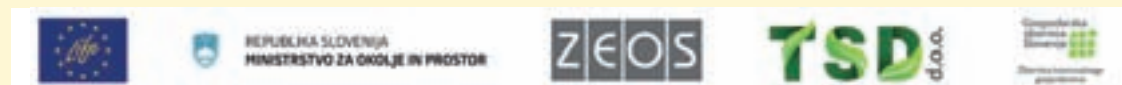
Ločeni odpadki	Simbol	Ločeni odpadki	Simbol	Ločeni odpadki	Simbol
Embalaza, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi ali je z njimi onesnažena		Topila, kisline in alkalije		Čistila, ki vsebujejo nevarne snovi	
Jedilno olje in masti		Barve, lepila in smole, ki vsebujejo nevarne snovi		Oljni filtri	
Motorno olje		Razpršila (izpraznjena)		Zračni filtri	

Mobilno zbiranje še delujočih in nedelujočih aparatov

sobota, 25. september 2021 (skupaj z zbiranjem nevarnih odpadkov)

Kaj lahko brezplačno oddate v **premično zbiralnico** družbe ZEOS:

Ločeni odpadki	Simbol	Ločeni odpadki	Simbol
Še delujoči aparati ter odpadna električna in elektronska oprema: štedilniki, pralni stroji, hladilniki, računalniki, pečice, mikrovalovne pečice, el. igrače in orodje, televizorji, radii, monitorji, mali aparati		Odpadne sijalke	
		Odpadne baterije	

Jutri na Delavsko malco na Jesenice

Na trgu na Stari Savi na Jesenicah bo jutri dišalo po jeseniških jedeh, potekala bo predstavitev in degustacija menija Delavska malca.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Razvojna agencija Zgornje Gorenjske in Gornjesavski muzej Jesenice sta v sodelovanju z jeseniškimi gostinci oblikovala skupni meni Delavska malca. Meni združuje jedi, ki so se nekoč na Jesenicah pojavljale v 'fabriški kantini', na domačih mizah delavskega razreda, pa tudi jedi, ki so jih na Jesenice uvozili priseljenci iz Primorske in iz republik bivše Jugoslavije. Izbrane menije pod skupnim naslovom Delavska malca je trenutno mogoče naročiti v šestih jeseniških gostilnah: v Penzionu Pr' Betel v Planini pod Golico, Restavraciji Kazina na Jesenicah, Domu Pristava v Javorniškem Rovtu, Gostilni in pizzeriji Turist na Slovenskem Javorniku, Gostilnici in pizzeriji Chilli na Jesenicah ter Bistrotu Oaza na Jesenicah. Meniji so zbrani v knjižici, pri gostincih pa so bili po-

sneti tudi promocijski filmi. Jutri, v soboto, ob 11. uri pa na trgu na Stari Savi pripravljajo tudi dogodek Dober tek!, na katerem bodo predstavili Delavska malca. Obiskovalci bodo nekaj najbolj značilnih jeseniških jedi lahko tudi poskusili.

Potekal bo tudi pester spremljevalni program v soorganizaciji Gornjesavskega muzeja Jesenice, Razvojne agencije Zgornje Gorenjske in TIC Jesenice v sklopu svetovnega dneva turizma in dnevov evropske kulturne dediščine. Na dogodku bo sodelovalo tudi Cehovsko društvo kovačev Slovenije, člani bodo kovali kozo za ognjišče, ter Zveza kulturnih društev Jesenice z nastopom lokalnih folkloristov ter ljudskih godcev.

Projekt Delavska malca je nastal pod okriljem projektov KUHAM DOMAČE in Naša kuhna, ki ju sofinancirata Občina Jesenice in ministrstvo za kulturo.

Predstavili bodo knjigo Moje mesto Tržič

Tržič – Zveza kulturnih organizacij (ZKO) Tržič in Knjižnica dr. Toneta Pretnarja vabita na domoznanski večer v ponedeljek, 27. septembra, ob 19. uri v tržiški knjižnici. Predstavili bodo knjigo izbranih pesmi Mata Mežka z naslovom Moje mesto Tržič, ki jo je zasnovala, gradivo zbrala in uredila Jožica Koder, založila in izdala pa ZKO Tržič. Matija oziroma Mato Mežek (1928–2001) je bil pomemben soustvarjalec kulturnega življenja v Tržiču, predvsem pa, kot je sam vedno poudarjal, pravi »Tržičan«. Težko je naštet vse kulturne in humanitarne dejavnosti, pri katerih je bil aktiven. Je avtor številnih ponaredelih pesmi, ki opisujejo lepote Tržiča in njegove okolice. Tudi besedilo tržiške himne je prišlo izpod njegovega peresa. Dogodek bo potekal skladno z ukrepi (maske, pogoj PCT).

Podarili terapevtske odeje

V Domu Petra Uzarja Tržič so se razveselili petintridesetih terapevtskih odej, ki jih bodo namenili osebam z demenco.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Ljudska univerza (LU) Kranj v projektu Socialna aktivacija Gorenjske izvaja delovno-učni modul izdelave terapevtskih odej za osebe z demenco. Lani so jih podarili Domu upokojujencev Kranj in Domu starejših občanov Preddvor, pred nekaj dnevi še Domu Petra Uzarja Tržič. »Kot Demenci prijazna točka LU Kranj ozavešča o demenci, kar smo prenesli tudi v projekt Socialna aktivacija Gorenjske v delovno-učni modul. Tako so udeležence projekta spoznale in izdelale enega od didaktičnih pripomočkov za čim boljše ohranjanje kognitivnih sposobnosti oseb z demenco. Odločili smo se za izdelavo terapevtskih odej,« je ob predaji odej Domu Petra Uzarja Tržič povedala Mateja Šmid, direktorica LU Kranj, ki je regijski koordinater demenci prijaznih točk.

Foto: Dom Petra Uzarja

Ob predaji terapevtskih odej v Domu Petra Uzarja

LU Kranj kot vodilni partner izvaja tudi večletni projekt Socialna aktivacija Gorenjske. Projekt je namenjen znanja slovenščine, razvoju oziroma krepitvi socialnih in delovnih kompetenc, dvigu motivacije za vključevanje

v družbo ter pomoči pri integraciji v širše okolje in pri približevanju trgu dela. Udeležence so izdelale tudi terapevtske odeje. »Zbirale smo material, se učile šivati in na koncu izdelale 35 terapevtskih odej, ki jih podarjamo osebam z napredovano demenco v Domu Petra Uzarja Tržič,« je povedala strokovna

vodja projekta Socialna aktivacija Gorenjske Iris Zavelcina. Odeje so pomembne tudi za občutek toplote in varnosti, kar osebam z napredovano demenco še posebno veliko pomeni.

V Domu Petra Uzarja Tržič so se razveselili tako obiska kot darila. Ob tej priložnosti so pripravili program, v katerem sta nastopila domski Žoga band in pevski zbor Slavčki. Zbrane je pozdravil tržiški župan Borut Sajovic, direktor Doma Petra Uzarja Tržič Domen Rakovec pa se je zahvalil udeležencem projekta in vodstvu LU Kranj, da je letos izbralo njihov dom za donacijo. »Terapevtske odeje so nekaj posebnega, saj je vsaka posebej delo pridnih rok in ne zgolj tovarniška proizvodnja. Z veseljem jih bomo uporabljali in nam bodo v teh hladnih dneh prišle še kako prav. Zato hvala še enkrat prav vsaki od vas,« je dodal.

Milijon za prizidek vrtca

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Občina Radovljica je prejšnji teden prejela sklep o izboru predlogov dodatnih projektov za sofinanciranje investicij v vrtcih in osnovnem šolstvu v proračunskem obdobju 2022–2024. Med izbranimi projekti je tudi zagotovitev prostorov za Vrtec Radovljica, za katerega bo ministrstvo za izobraževanje,

znanost in šport prispevalo 974 tisoč evrov. Projekt v skupni ocenjeni vrednosti 2,2 milijona evrov obsega gradnjo prizidka k obstoječemu objektu Vrtca Radovljica, v katerem bodo športna igralnica z osrednjim prostorom, tri igralnice ter igralnica razvojnega oddelka. V prizidku vrtca bo tudi razvojna ambulanta. Gradnja je predvidena v letih 2023 in 2024.

Postajališče Otoče in podvoz na Ovsišah

Radovljica – V sklopu nadgradnje gorenjske železniške proge bo urejeno tudi parkirišče P&R na postajališču Otoče, za katerega pa mora investitor, direkcija RS za infrastrukturo, predhodno pridobiti soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Kot so pojasnili na radovljiški občinski upravi, bo z namenom zagotavljanja urejene prometne dostopnosti do postajališča Otoče za vse udeležence v prometu ob tem občina pripravila projektno dokumentacijo ureditve pločnika oziroma hodnika za pešce od Posavca do Otoč, s čimer bo vzpostavljena varna povezava med avtobusnim in železniškim javnim potniškim prometom. Občina je na območju postajališča Otoče oziroma za izvedbo obnove komunalne infrastrukture ob prečkanju proge namenila približno 66 tisoč evrov. V sklopu gradnje novega podvoza pod progo na Ovsišah je občina naročila tudi projektno dokumentacijo za obnovo ceste, poškodovane zaradi gradbiščenega prometa, skozi ta del naselja. Sanacija ceste je predvidena v prihodnjem letu in vključuje tudi nov hodnik za pešce, so pojasnili na občinski upravi.

OTGLASNO SPOROČILO / ZAVOD ZA TURIZEM IN SPORT KAMNIK, GLAVNI TRG 2, KAMNIK

Končno je na voljo etnološka mojstrovina Pokažem se fantu v pisanem gvantu

Pokažem se fantu v pisanem gvantu, strokovnim delom dr. Bojana Knifca in dr. Marije Klobčar, ki ga je uredila direktorica mestne knjižnice Franceta Balantiča mag. Breda Podbrežnik - Vukmir. Ostala urednika, ki sta ji pri delu stala ob strani, sta bila še mag. Zora Torkar in Tone Ftičar.

Knjiga Pokažem se fantu v pisanem gvantu je uspešno pokrila tisto, kar je, kar se tiče strokovnega raziskovanja in razlaganja oblačilne dediščine, do sedaj manjkalo in narodnim nošam dala svoj prostor v večnosti. Izid knjige je, za kar izražamo obžalovanje, zaznamovala epidemija, kar vidimo kot razlog za toliko močnejši poudarek vrednosti samega etnološkega dela, ki ima potencial rešiti noše pred pozabo, saj bi jim dvignila ugled. Treba se je zavedati, da so noše lahko in bi morale biti v uporabi tudi dandanašnji, k čemur bomo pripomogli s pričujočim delom.

Jezik pisanja je poljuden, popelje nas v za večino nas še nepoznano, vseeno pa sta avtorja držala ravnovesje, tako

da je bralec pritegnjen k branju, ki ga lahko označimo kot razvedrilno. S knjigo, ki jo odlikuje tudi več kot 500 fotografij noš, se je starim podobam hotelo dati novo življenje, saj morajo te živeti med svojimi ljudmi, zakaj ves smisel izgubijo, če so varno spravljene v kakšnem muzeju, kjer nabirajo prah. Soavtor dr. Knifc pravi, da vsega niti ni mogoče niti smiselno ohraniti, kar zahteva obliko premisleka, ki naj bi vodil do ustrezne, sodobne rabe dediščine oblek.

Noše bi se v sodobnosti po njegovem mnenju lahko uporabljale kot del sodobno oblikovanih oblek, za kar pa pri modnih oblikovalcih trenutno še ni zaznati zanimanja. Ti še ne vidijo vrzeli na trgu, zato še niso pristopili k ustrezni stroki, da bi skupaj našli rešitev, sprejemljivo za avtentičnost dediščine in oblačilne smernice. Slišali smo tudi zamisli, da bi se noše uporabljale kot protokolarna oblačila, podobno kot to počnejo predstavniki zalivskih držav. V praksi je že prišlo do tovrstnih poskusov, ki so, kot se spomnimo, naleteli na mešane odzive.

Letošnje leto je za Kamnik še toliko bolj posebno, saj je mesto, znano po svoji oblačilni dediščini, obeležilo že 50. obletnico Dnevo narodnih noš in oblačilne dediščine. DNN, kakor skrajšano označujemo prireditve, je posvečena narodnim nošam, del nje je tudi tradicionalna povorka, s katero se razkazujejo estetsko oblikovana oblačila, namenjena za svečane dogodke.

Kamniška prireditve, ki se odvija že pol stoletja, je bila prav za ta jubilej počaščena z etnološko mojstrovino

Knjigo je mogoče kupiti na več načinov, stane pa 24,90 EUR, pri čemer so ustvarjalci imeli v mislih finančne omejitve pri prebivalstvu, zato se je tudi postavila tako dostopna cena. Javnost lahko delo kupi v kamniški turistični pisarni na Glavnem trgu 2, v stik s z njimi pa lahko stopite na več načinov:

T: +386 1 831 82 50 ali +386 31 388 324

E: tic@visitkamnik.com

W: <https://www.visitkamnik.com/>

FB: <https://www.facebook.com/visit.kamnik/>

IG: <https://www.instagram.com/visitkamnik/>

Dobili gradbeno dovoljenje

ALENKA BRUN

Preddvor – Občina Preddvor je septembra lani podpisala pogodbo za projektno dokumentacijo za graditev športne dvorane s širitvijo šole. Na mestu sedanje telovadnice bo zgrajena nova dvorana, v kateri bodo tudi prostori za šolo: nujno potrebna razdelilnica oziroma jedilnica, tri učilnice, garderobe. Februarja letos so oddali vlogo za sofinanciranje nepovratnih sredstev na

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, v začetku marca pa vložili dokumentacijo na Upravno enoto Kranj za pridobitev gradbenega dovoljenja in ga pred kratkim tudi dobili. Prejetje tega dokumenta omogoča, da stečejo nadaljnji postopki pred začetkom del. V teh dneh pripravljajo razpisno dokumentacijo za izbiro izvajalca, so še zapisali na občinski spletni strani. Začetek del je načrtovan v letu 2022.

Po transversali domačih dobrot v občini Naklo

Naklo – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj (CTRP) in Občina Naklo v okviru Evropskega tedna mobilnosti jutri med 9. in 14. uro vabita na dogodek Po transversali domačih dobrot v občini Naklo. Vsi, ki se boste na ta dan s kolesom, peš ali z rednim avtobusom podali na transversalo dobrot Polica–Naklo–Podbrezje–Udin boršt (Kriva jelka) boste spoznali zgodbe in okusili dobrote med 9. in 13. uro na pogrjenih mizah pri pridelovalcih, kjer se boste lahko okrepčali z mlečnimi, sadnimi, mesnimi in drugimi dobrotami. Ob določenih urah bodo nekateri pridelovalci oziroma ponudniki izdelke osebno predstavili, med 13. in 14. uro bo pogostitev »na žlico« v Rokovnjaškem taboru Pod Krivo jelko. Udeležba je brezplačna, zaželeno je predhodna najava. Več o programu in najavi udeležbe na info@ctrp-kranj.si, telefonskih številkah 040 303 752 in 040 463 444, spletni strani Občine Naklo in CTRP Kranj.

Ta konec tedna Praznik zelja na Zalem Logu

Zali Log – Od danes do nedelje bo na Zalem Logu potekal Praznik zelja, ki ga prireja tamkajšnje kulturno in turistično društvo. Prireditev, posvečena zaloškemu zelju, bo podobno kot lani tudi letos nekoliko okrnjena. Dogajala se bo na parkirišču pred gostilno Pri Slavcu, kjer bo danes ob 18. uri kuharska delavnica za otroke. Jutri in v nedeljo med 10. in 13. uro organizatorji vabijo na tržnico domačih pridelkov in izdelkov, potekale bodo tudi stare vaške zeljne igre. Jutri ob 17. uri bodo pripravili še voden etnološko-kulinarični pohod v Sušo z degustacijo zeljnih jedi.

Hiša bo v ponos Šenčurju

V Šenčurju je v polnem teku gradnja Blagneče hiše. Ta bo po pričakovanju župana Cirila Kozjeka 'pod streho' že letos.

ALEŠ SENOŽETNIK

Šenčur – »Blagneča hiša bo dala celostno podobo kraju, seveda pa je še bolj pomembno, da bomo lahko tam namenili prostore muzejski dejavnosti, stalnim zbirkam, delavnicam in drugim dogajanjem. Želimo si, da Blagneča hiša in medgeneracijski center postane povezava med vsemi generacijami. Prepričan sem, da bo vsak dobil svoje mesto v njej,« pravi šenčurski župan Ciril Kozjek, ki je zadovoljen s potekom del in pričakuje, da bo hiša še letos dobila strešno kritino in da bo prihodnje leto spomladiti tudi dokončana. »Vesel

Želimo si, da Blagneča hiša in medgeneracijski center postane povezava med vsemi generacijami, pravi šenčurski župan.

sem, da bo hiša popolna replika svoje originalne predhodnice in da bomo dokončali to, kar nam do sedaj ni bilo v ponos, ter bomo dobili objekt, ki bo ostal tudi

Blagneča hiša bo po izgradnji dala celostno podobo kraju. / Vir: Občina Šenčur

naslednjim generacijam,« še dodaja šenčurski župan.

Pot do danes je bila dolga, nekaj glavnih mejnikov pa je povzel Aleš Puhar z občinske uprave: »Znano je, da smo iskali novo soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine in ministrstva za kulturo za odstranitev obstoječega objekta evidentirane kulturne dediščine in nato pridobili tudi gradbeno dovoljenje. Naleteli pa smo tudi na druge težave, namreč koronakriza ima za eno od posledic tudi višje cene materialov na tržišču in

posledično tudi utemeljene zahteve izvajalcev del za zvišanje cen. Tako so potekala tudi pogajanja z izvajalci za ponudbene cene. Končno smo lahko uskladili pogodbeno vrednost in podpisali aneks k osnovni pogodbi ter dela so se lahko začela.«

Kot pravi Puhar, je trenutno zidani del objekta zgrajen do faze, ko je položena tudi že plošča na etaži. Sledi postavitve lesenega dela z ostrešjem, ki se bo po pričakovanjih začela prihodnji mesec, nato pa bi radi hišo čim prej tudi pokrili s

strešno kritino, kar je osnovni cilj projekta v letošnjem letu. Že ta mesec pa bodo začeli tudi že urejanje okolice.

Hiša bo povezana z večgeneracijskim centrom, v katerem bodo prostore dobili tako mladi kot tudi Društvo upokojencev Šenčur in drugi starejši.

V Šenčurju računajo, da bodo dela zaključena marca prihodnje leto, odprtje in predaja v uporabo pa bo sledila ob občinskem prazniku v aprilu. Pogodbena vrednost projekta znaša 761 tisoč evrov (z DDV).

Deseta samostojna razstava Ivanjščic

ANA ŠUBIC

Kranj – Šmartinski dom v Stražišču je minuli konec tedna krasila deseta razstava klekljanih in kvačkanih izdelkov, ki so jih ustvarile Ivanjščice, sekcija ročnih del pri Društvu upokojencev (DU) Bitnje - Stražišče. Na ogled so bile čipke, izdelane po starih vzorcih iz Loškega muzeja, pri naboru katerih je pomagala muzejska svetovalka Mojca Šifrer Bulovec, klekljane obrobe in kvačkani izdelki, razstavo pa je popestrila še klekljarska skupina Žnurce iz Trebnjega s prikazom dela razstave o misijonarju Frideriku Baragi. Klekljanju se sicer posvečajo v več

kot petdesetih slovenskih upokojenskih društvih, je na petkovem odprtju razstave povedal predsednik Komisije za tehnično kulturo Zveze društev upokojencev Slovenije Branko Suhadolnik in poudaril, da se mu poleg druženja ob ustvarjanju zdita zelo pomembna tudi predstavitve izdelkov na razstavah in prenos rokodelskega znanja na druge, zlasti mlade. Navzoče sta nagovorila še predsednik DU Bitnje - Stražišče Jože Derlink in Majda Jančar, mentorica sekcije, ki povezuje 45 članic. Od marca se znova srečujejo na tedenskih srečanjih, pred tem pa so zaradi epidemioloških omejitev ustvarjale doma.

Na ogled so bili klekljani in kvačkani izdelki, ki so jih ustvarile članice sekcije Ivanjščice.

Ugodni krediti za podjetnike

Škofja Loka – V okviru Kreditne sheme Razvojnega projekta Sora je odprt nov javni razpis, v sklopu katerega je mogoče zaprositi za ugoden kredit za podjetnike, zasebnike, d.o.o.-je, društva, kmetije, dopolnilne dejavnosti na kmetijah ... V okviru tokratnega javnega razpisa se dodeljujejo krediti za obratna sredstva in investicije prek Gorenjske banke, d. d., Kranj. Za dodatne informacije se lahko obrnete na Razvojno agencijo Sora, telefonska številka: 04 50 60 220.

V soboto ponovno tržnica v Cerkljah

Cerklje – To soboto, 25. septembra, bo pred Osnovno šolo Davorina Jenka v Cerkljah med 9. in 12. uro ponovno cerkljanska tržnica. V ponudbi bodo dobrote lokalnih pridelovalcev, med in medeni izdelki, kruh in piškoti, sveže zelje in druga zelenjava, mlečni izdelki, različne vrste moke, kaše in zdroba pa tudi konopljne kapljice, sokovi, kavni nadomestki, ... Društvo upokojencev bo pokazalo svoja ročna dela, v Bi Nordicu pa pripravljajo športni poligon za otroke.

MOBILNO ZBIranJE ŠE DELUJOČIH IN NEDELUJOČIH APARATOV

KJE: občina Radovljica
KDAJ: 25. september 2021 (sobota)

KJE - kraj	KJE - lokacija	KDAJ - ura
Lesce	pred TNC Mercator Lesce v Rožni dolini	8.00–8.40
Begunje	pri gasilskem domu v Begunjah	9.00–9.40
Brezje	parkirišče	10.00–10.40
Podnart	pri kulturnem domu v Podnartu	11.20–12.00
Kamna Gorica	pri zbiralnici odpadkov pod Zijavko	12.20–13.00
Radovljica	parkirišče pred upravo Komunale Radovljica	13.20–14.00

KAJ LAHKO BREZPLAČNO ODDATE:
- še delujoče aparate ter odpadno električno in elektronsko opremo: štedilnike, pralne stroje, hladilnike, računalnike, pečice, mikrovalovne pečice, el. igrače in orodje, televizorje, radie, monitorje, male aparate;
- odpadne sijalke;
- odpadne baterije.

Aktivnost izvajamo v sklopu projekta **Life Spodbujamo e-krožno** pod sloganom **Se sem uporaben** in bo potekala skupaj z zbiranjem nevarnih odpadkov.

ZEOS TSD

Gradijo Hišo generacij

Do začetka šolskega leta so v Gorenji vasi delno porušili objekt stare šole, kjer zdaj poteka gradnja Hiše generacij, v kateri bodo nudili dnevno varstvo inčasne namestitve za starejše.

MATEJA RANT

Gorenja vas – Poleti so na objektu stare šole potekala rušitvena dela, in sicer so odstranili ostreže in vse stene do pritličja ter notranje stopnišče. Po besedah župana Milana Čadeža so namreč dela želeli zaključiti še pred začetkom šolskega leta, saj mimo poteka šolska pot, ki bi bila zaradi rušitvenih del lahko nevarna za pešce.

Izvajalec je nato poskrbel za statično sanacijo temeljev in kletnih zidov ter hidroizolacijo in toplotno izolacijo z drenažo. Ta čas poteka gradnja temeljne plošče nad pritličjem, je pojasnil župan in dodal, da se pogodbeni rok za dokončanje del izteče septembra prihodnje leto. Gradnjo bodo v celoti financirali s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 1,4 milijona evrov. »Uspešno

V Gorenji vasi so na mestu delno porušenega objekta stare šole začeli graditi Hišo generacij. /Foto: Jure Ferlan

kandidiranje na razpisu ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je rezultat odličnega sodelovanja s Centrom slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka,« je poudaril

župan in dodal: »Projekt bo zagotovil možnost izbire in ustvaril pogoje, da lahko starejši čim dlje ostanejo v domačem okolju.« V Hiši generacij, kot so jo poimenovali, bodo namreč v pritličju

uredili enoto dnevnega varstva za od šest do osem uporabnikov dnevno in enoto začasnih namestitev v zgornjih dveh nadstropjih, kjer bodo lahko sprejeli do 16 uporabnikov.

Na Homški hrib po učni poti

Občina Domžale je na Homškem hribu uredila učno pot, v pripravi pa je tudi pravljica pot Vilinski Homec.

JASNA PALADIN

Homec – Občina Domžale je po Pravljicnem Šumberku, res dobro obiskani učni poti na gozdnem osamelcu tik ob središču mesta, in po lhanski krožni poti nedavno uredila še Homško učno pot, ki pa poteka po Homškem hribu.

»Učna pot je tu že bila, a doslej le ob vznožju, zdaj pa smo jo na pobudo lokalne skupnosti speljali tako, da se je kar dvakrat treba povzpeti tudi na 395 metrov visoki vrh. Namestili smo informativne table in lesene usmerjevalne table, sledi pa še namestitev klopi,« nam je povedala Mira Bečan, vodja Službe za turizem Občine Domžale in dodala, da drugo leto sledi

še druga faza projekta, in sicer ureditev pravljice poti Vilinski Homec, ki je že v pripravi.

Homska učna pot je sicer dolga dobre štiri kilometre z višinsko razliko 114 metrov. Izhodišče in parkirišče je pri gostišču Repanšek na Homcu, za hojo pa bomo potrebovali dobro uro. Obiskovalcem z informativnimi tablamiponuja vpogled v pestro zgodovino, življenje, naravo in kamnino tega območja. Spoznamo lahko denimo različne grmovnice, vodne nevretenčarje, prodišče, vodne ptice, žegnan studenec, obeležja prve in druge svetovne vojne, smučarsko skakalnico, cerkev, Plečnikovo vilo, arheološko najdišče in spomenik, ki je posvečen Jožetu Gostiču.

Homška učna pot ima trinajst informativnih tabel.

Je krivda tudi na strani države

1. stran

Kot je na zadnji seji občinskega sveta svetnike seznanila občinska uprava, so jih namreč z ministrstva seznanili, da je edina možnost sanacije odlagališča s prekrivanjem odpadkov. Direktorica občinske uprave Majda Ravnikar je ob tem dodala še, da je ministrstvo v teh letih naredilo precej postopkovnih napak, ki jih sedaj odpravljajo. Med drugim ni upoštevalo, da so lastniki zemljišč na področju odlagališča še tri zasebna podjetja in da v času, ko je problem nastal, Komenda sploh še ni bila samostojna občina, temveč del Občine Kamnik. Poudarila je še, da je Komenda edina občina v Sloveniji, ki ji je bil dodeljen status upravljavca odlagališča, in da začnajo tudi postopek ugotavljanja, ali ji je bil ta status dodeljen upravičeno. Ne držijo niti očitki, da je bila občina neaktivna, je še dodala Ravnikarjeva, ki je ob tem omenila, da je občina lani objavila

dva razpisa za odvoz odpadkov. Na prvega je prispela ponudba s previsoko ceno, po rebalansu proračuna in zagotovitvi sredstev pa na ponovljen razpis ponudbe niso prejeli.

Za pojasnila smo zaprosili tudi ministrstvo, kjer odgovarjajo: »V upravnem postopku izdaje okoljevarstvenega dovoljenja so Občina Komenda kot upravljavec odlagališča Suhadole ter nekateri stranski udeleženci (lastniki parcel, na katerih leži odlagališče), nasprotovali zapiranju odlagališča (ter upravljanju le tega v obdobju vsaj deset let po zaprtju oziroma dokler je ocenjeno, da lahko emisije z zaprtega odlagališča škodljivo vplivajo na okolje) in želeli, da se odpadki odstranijo z lokacije. Ker niso uspeli pridobiti okoljevarstvenega dovoljenja, je inšpektorat izdal odločbo o odvozu vseh odpadkov, ki je pravno močna in določil rok za odvoz (s čimer so se strinjali). Ker Občina Komenda tega ni izvedla niti v

podaljšanem roku, inšpektorat nadaljuje postopek izvršitve pravno močne odločbe. Med tem se je izkazalo, da bi stroški odvoza presegli deset milijonov evrov. Občina zato zdaj intenzivno sodeluje v postopku pridobitve okoljevarstvenega dovoljenja za čas zapiranja odlagališča in po njegovem zaprtju, saj bi le s pridobitvijo takega pravno močnega dovoljenja lahko ustavili izvršilni postopek inšpektorata. Ocenjeni stroški zaprtja odlagališča so nekajkrat nižji.«

Na občinski upravi računajo, da bodo blokirana proračunska sredstva sproščena vsaj v meri, ki jim bo omogočala izvedbo aktivnosti za pridobivanje okoljevarstvenega dovoljenja. O tem pa na ministrstvu pravijo: »Občina Komenda lahko do pričetka izvajanja izvršbe, ki jo bo za Inšpektorat RS za okolje in prostor opravil izbrani ponudnik, sama začne izvrševanje zahtev iz odločbe oziroma pridobi okoljevarstveno dovoljenje

za zaprtje odlagališča inertnih odpadkov. V teh primerih bo izvršilni postopek ustavljen. Založena sredstva bodo občini vrnjena.«

»Prvi cilj je pripeljati občino v deblokado, potem pa bomo objavili razpis za prekritje odlagališča. Vmes bodo tekla verjetno precej težka pogajanja z lastniki zemljišč, saj je jasno, da občinskega podrobnega prostorskega načrta po prekritju ne bo možno izvajati,« je še povedala Ravnikarjeva. Po prekritju bo namreč na področju treba izvajati desetletni monitoring, zaradi česar gradnja, ki jo tam načrtujejo lastniki zemljišč in ki jo OPPN, potrjen s strani države, dopušča, ne bo mogoča.

Na vprašanje svetnikov, ali občina zaradi domnevnih napak razmišlja tudi o tožbi proti državi, je Ravnikarjeva dejala, da so o tem že razmišljali, a da se po njihovem mnenju država zaveda svoje krivde in da bodo stvari za zdaj poskušali reševati po načrtani poti.

Dobrodelni pohod na Sv. Primož

Stahovica – Modre novice bodo v soboto, 25. septembra, organizirale že deveti Dobrodelni pohod na Sv. Primož nad Kamnikom. Vsa sredstva, zbrana s prijavninami pohodnikov, so letos namenjena Ustanovi Petra Pavla Glavarja iz Komende. Organizatorji pripravljajo pestro dogajanje; za zabavo bodo skrbeli Gorenjski kvintet in Duo AjdČao, in sicer od 10.30 dalje.

V soboto spet tradicionalni test hoje

Radovljica – V Radovljici bodo v okviru tedna športa jutri organizirali test hoje na dva kilometra. Preizkus telesne zmogljivosti boste lahko opravili med 7.30 in 9.30 pred Zdravstvenim domom Radovljica. Udeležencem bodo merili telesno zmogljivost in na podlagi rezultatov priporočili, kako okrepiti in izboljšati zdravje. Preizkus je za udeležence brezplačen.

Zbirajo pripombe na strategijo razvoja turizma

Kranj – Mestna občina Kranj je na spletni strani objavila osnutek Strategije razvoja turizma v Mestni občini Kranj 2021–2026. Ob tem občane vabi, da objavljeno delovno gradivo pregledajo in v anonimni anketi do 30. septembra podajo svoje pripombe ali predloge za izboljšavo. Kot so pojasnili na MOK, strateški dokument pripravljajo skupaj z Zavodom za turizem in kulturo Kranj, turističnim gospodarstvom, kulturnimi institucijami, podpornim okoljem in občani. Preden strategijo dokončno potrdijo, želijo od občanov pridobiti še zadnje predloge za njeno izboljšavo.

Maschinenfabriken
Kärntner Maschinenfabriken Egger GmbH

BELJAK/VILLACH
Od oktobra 2021 naprej zaposlimo

STROJNEGA TEHNIKA m/ž
(tudi pripravnik)
HTL-Maschinenbauer

Za izvajanje naših projektov je potrebno dobro znanje nemščine in osnovno znanje angleščine. Pogoj je tudi poznavanje dela z računalnikom in dela s programsko opremo CAD. Začetna mesečna plača je 2.328,44 EUR bruto. V primeru boljše kvalifikacije oz. ustreznih delovnih izkušenj plačamo tudi bistveno več. Veselimo se vaše vloge v nemščini:
christina.papitsch@kmf.at | www.kmf.at

Praznik športa

Včeraj smo drugič proslavili dan slovenskega športa, ki je od lanskega leta tudi državni praznik, državna proslava pa je potekala na Bledu.

VILMA STANOVNIK

Bled, Škofja Loka – Dan slovenskega športa, ki ga je Slovenija razglasila 18. junija lani, zaznamujemo ob dnevu, ko je na olimpijskih igrah v Sydneyju leta 2000 v čast zmagovalcem prvič zagrnila slovenska himna Zdravljica. Veslača Iztok Čop in Luka Špik ter strelec Raymond Debevec so natanko dvajset let pred prvim zaznamovanjem našega novega državnega praznika postali olimpijski prvaki.

Dan slovenskega športa pa ni namenjen zgolj praznovanju vrhunskih dosežkov naših izjemnih športnikov. Predvsem je praznik namenjen spodbujanju vseh nas k rednemu športnemu udejstvovanju, je spodbuda k zdravemu in aktivnemu življenjskemu slogu.

Tako je Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez v sodelovanju s številnimi panožnimi športnimi zvezami, Fakulteto za šport in Ministrstvom za zdravje včeraj v ljubljanskem parku Tivoli pripravil športno prireditev, vsi skupaj pa so se nato

podali na Predsednikov tek. Pred Predsedniško palačo so pripravili razstavo Dan slovenskega športa, v Uradu predsednika Republike Slovenije pa dan odprtih vrat.

Na Blejski promenadi je zvečer potekala državna proslava ob dnevu slovenskega športa, osrednji govornik pa je bil predsednik vlade Janez Janša. Proslava je hkrati pomenila uradno odprtje Evropskega tedna športa.

Dnevu slovenskega športa so se z različnimi dejavnostmi pridružili v vrtcih in šolah, prireditve te dni pripravljajo v klubih in društvih.

Včeraj zvečer je bilo slovesno tudi v Sokolskem domu v Škofji Loki, kjer sta Zavod za šport in Športna zveza Škofja Loka podelila priznanja športnikom in športnim delavcem v občini. Priznanja so si zaslužili Martin Bogataj, Jurij Demšar, Anže Jurgele, Matej Korenčič, Nejc Rebec, Miloš Četrnič, Dejan Mlinar, Leon Tušar, Atletski klub Škofja Loka, Jadralni klub Loka Timing, Andrej Franko, Športno društvo Partizan, Jože Hafner in Jaka Šink.

Potočar plezal za zgodovino

Jeseničan Luka Potočar je na svetovnem prvenstvu v športnem plezanju osvojil srebrno odličje v težavnosti, Mia Kramp z Golnika pa si je srebrno odličje zaslužila v kombinaciji.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Pred finalom so mi rekli, da se lahko zapišem v zgodovino s prvo moško medaljo v težavnosti za Slovenijo, kar mislim, da mi je dalo še dodaten pozitiven pritisk, kaj lahko naredim za ta šport v Sloveniji,« je v torek zvečer po osvojenju srebrni medalji na svetovnem prvenstvu v športnem plezanju v Moskvi povedal Jeseničan Luka Potočar. Komaj 19-letni član ŠPO PD Radovljica si je kot tretji v polfinalu v težavnosti pripeljal svoj prvi finale na svetovnem prvenstvu, kjer je znova pokazal odlično pripravljenost in na koncu osvojil drugo mesto. Da je v dobri formi, je sicer dokazal že na tekmi svetovnega pokala v Kranju, ko je prvič stopil na zmagovalni oder med člani.

Zmage v težavnostnem plezanju se je v Moskvi veselil Avstrijec Jakob Schubert, edini, ki je poleg Potočarja dosegel vrh finalne smeri, a imel boljše izhodišče iz polfinala.

V ženski konkurenci je Janja Garnbret, ki je prvenstvo v Moskvi izpustila, nasledila Korejka Chaehyun Seo. Najuspešnejša med Slovenkami je bila v težavnosti Lučka Rakovec (PK FA) na 14. mestu. Od boja za odličje se je že v polfinalu poslovila svetovna podprvkinja 2019 v težavnosti 21-letna Mia Kramp (AO PD Kranj) z Golnika, ki pa je na koncu osvojila srebrno medaljo v kombinaciji SP, za katero letos ni bilo posebne tekme, ampak je bila zmnožek uvrstitev v posameznih disciplinah. Kramplova je bila 19. v težavnosti, 23. v hitrosti in 29. v balvanih.

Sicer pa sta Luka Potočar in Mija Kramp v Moskvi Sloveniji pripeljala 19. in 20. medaljo s svetovnih prvenstev v športnem plezanju.

V Moskvi je potekalo tudi svetovno prvenstvo v paraplezanju. Naša reprezentanta Manca Smrekar (AO PD TAM Maribor) in

Jeseničan Luka Potočar je v razburljivem finalu splezal do vrha smeri in na koncu osvojil drugo mesto. / Foto: Luka Fonda

Škofjeločan Gregor Selak (Društvo za razvoj plezalne kulture) sta se uvrstila na četrto mesto, Matej Arh (AO PD Kranj) pa je bil šesti. Tanja Glušič (AK Ravne), gluhoslepa plezalka z Aspergerjevim sindromom, je ob odličnem plezanju na masterju osvojila drugo mesto, ostaja pa grenak priokus, da ni imela možnosti plezati na svetovnem prvenstvu.

Za konec Tržič

Zmagovalca tekaške serije Gorenjska, moj planet 2021 sta Matevž Malovrh in Marijana Štrukelj.

MAJA BERTONCELJ

Tržič – Sobotni 14. Tek po ulicah Tržiča je bil zadnji v letošnji sedmi sezoni tekaške serije Gorenjska, moj planet. Izpeljali so jih šest od predvidenih osmih. Tekli so na Mošenjskem teku, Radolški 10ki, Kranjskogorski 10ki, Nočnem teku Vrhnika, Teku Petra Levca Skirca v Trzinu in za zaključek v Tržiču.

Najhitrejši po ulicah Tržiča je bil Primož Piščur (ŠD Dvorska vas, 35:33) pred Vinikom Jostom (Policija, 35:59) in Severinom Ogrizkom (Policija, 37:08). Pri ženskah je zmagala Karin Rotar (AK Radovljica, 20:55) pred Marijano Štrukelj (AD

Olimpik, 21:32) in Darjo Gebert (Policija, 21:39). Zmagovalca serije Gorenjska, moj planet 2021 sta Matevž Malovrh (Köster Slovenija) in Marijana Štrukelj (AD Olimpik). Drugi v moški konkurenci je bil Tadej Oswald, tretji pa Miha Schaffer (TK Šmarnogorska naveza). Med ženskami je bila druga Ana Peček, tretja pa Urška Škafar Novak (Amfibija).

Pogoj vsaj štirih udeležb je izpolnilo 19 tekačev, ki so prejeli priznanja. Kot ugotovljajo prireditelji, je bila udeležba na vseh prireditvah približno polovico manjša kot v letu pred epidemijo, ki je bilo za večino tekov v seriji rekordno.

Tekaška serija Gorenjska, moj planet se je letos predčasno zaključila s Tekom po ulicah Tržiča. / Foto: arhiv serije

Drage bralke in bralci Gorenjskega glasa

Nogometni klub Triglav Kranj vam podarja vstopnice za ogled tekme med Triglavom Kranj in Primorjem, ki se bo v petek, 24. septembra, ob 19. uri začela v Športnem centru Kranj.

Vstopnice bo prejelo prvih 100 bralcev, ki bodo izrezali in prinesli na tekmo spodnji kupon. Kupon lahko na blagajni zamenjate za brezplačno vstopnico le do 45 minut pred začetkom tekme, torej do 18.15.

Naredimo dobro navijaško vzdušje in pomagajmo gorenjskim orlom do zmage!

KUPON

Brezplačna vstopnica za nogometno tekmo Triglav Kranj : Primorje

Petek, 24. 9. 2021, ob 19. uri Športni center Kranj

Gorenjski Glas
www.gorenjski-glas.si

Loški rokometiški ugnali tudi prvake

Škofja Loka – Po zmagi v prvem krogu Lige NLB, ko so bili v gosteh boljši od Jeruzalema Ormož, so škofjeloški rokometiški še večje presenečenje pripravili minulo soboto, ko so v domači dvorani na Podnu ugnali ekipo državnih prvakov – Gorenje. Izbranci domačega trenerja Jureta Šterbucla so bili v prelomnih trenutkih tekme bolj zbrani, na koncu pa so slavili z 28 : 26 (14 : 12). Za ekipo Urbanscape Loka je bil najučinkovitejši Darko Cingesar z osmimi zadetki. Že danes Ločani gostujejo pri moštvu LL Grosist Slovan.

Ločani so v domači dvorani premagali Gorenje. / Foto: Primož Piščulin

Scottov kolesarski dan v Kranju

Kranj – Kolesarki klub Kranj bo to nedeljo, 26. septembra, pripravil sedaj že tradicionalni Scottov kolesarski dan. Prireditev bo na Glavnem trgu potekala med 9. in 18. uro, poskrbljeno pa bo tako za zabavo najmlajših kot druženje vseh drugih ljubiteljev kolesarstva. Lahko se boste udeležili tudi kolesarskih maratonov na 12, 24 ali 36 kilometrov. Prijavnina je simbolična, vsak udeleženec prejme vrečko z darili sponzorjev, spominsko medaljo in topel obrok. Pripravljen je bogat srečelov, na dogodku pa bodo prisotni tudi kolesarji Kolesarskega kluba Kranj. Vse informacije so objavljene na spletni strani Kolesarskega kluba Kranj.

V nedeljo na Markov tek

Žiri – Planinsko društvo Žiri bo v spomin na priznanega žirovskega alpinista Marka Čara to nedeljo, 26. septembra, pripravilo 21. Markov tek. Start bo ob 10. uri z Ledinice, cilj in zaključek prireditve pa bo pred Kočo Planinskega društva Žiri na Mrzlem vrhu.

Skobir se poslavlja s položaja direktorja Fraporta

Poslovodni direktor Fraporta Slovenija se po štirinajstih letih vodenja družbe poslavlja s položaja. Vodenje družbe bo prevzela Babet Stapel.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Zmago Skobir, direktor Fraporta Slovenija, ki upravlja Letališče Jožeta Pučnika, se po 14 letih vodenja poslavlja s položaja. Kot je pred dnevi poročal časopis Delo, bo do konca prihodnjega leta v podjetju ostal kot prokurist in svetovalec upravi.

Skobir se je takrat še Aerodromu Ljubljana pridružil leta 2002, najprej kot svetovalec upravi, leto kasneje je postal član uprave, leta 2007 pa je prevzel mesto predsednika uprave podjetja. Odgovoren je bil za prometno-tehnični in komercialni sektor, letalski inženiring, pravno področje, korporativno komuniciranje in nabavo. Za poslovodnega direktorja Fraporta Slovenija je bil imenovan leta 2015, potem ko je bil Aerodrom Ljubljana prodan nemškemu Fraportu AD.

Skobir, po poklicu sicer pravnik s pravosodnim izpitom in specializacijo na pravni fakulteti v Beogradu, je bil med letoma 1984

in 1998 komercialni direktor pri letalskem prevozniku Adria Airways, kjer je bil odgovoren za vzpostavitev prve redne linije domačega prevoznika in vzpostavitev partnerstva z nemškim prevoznikom Lufthansa. V tem času je vzpostavil podjetje Adria GmbH v Frankfurtu ter odprl povezavo med Ljubljano in Frankfurtom. Po odhodu z Adrie je med drugim vodil Globtour in bil idejni vodja turističnega konzorcija SPOT.

Od leta 2006 je član upravnega odbora ACI Europe, ki pomembno vpliva na oblikovanje evropske letalske in prometne politike, na Ekonomski fakulteti v Ljubljani pa je podiplomskim študentom predaval o letalskem turizmu in letalskih prevoznikih.

Vodenje Fraporta Slovenija po odhodu Skobirja prevzema Babet Stapel, ki sicer v družbi deluje od leta 2016. Fraportu AG se je pridružila leta 1999, v času svoje kariere pa je delovala tudi v upravi Fraportovih letališč v Limi v Peruju ter v Varni v

Zmago Skobir se poslavlja s položaja poslovodnega direktorja. / Foto: Tina Dokl

Bolgariji. Stapelova je pravica z doktoratom, v Angliji je končala študij MBA, izobraževala pa se je še na drugih univerzah po svetu, denimo v Kanadi, na Japonskem in Peruju. Kot so še zapisali v njeni predstavitvi na spletni strani družbe, ima 21 let izkušenj v letalski industriji, od tega več kot deset na izvršnih vodstvenih položajih in 17 na položajih z odgovornostjo do zaposlenih.

Ena glavnih nalog nove direktorice bo povečanje prometa na letališču. Kot izhaja

iz trajnostnega poročila, ki ga je družba objavila avgusta letos, so v lanskem letu, ki ga je zaznamoval koronavirus, zaradi katerega je bil letalski promet spomladi povsem onemogočen, oskrbeli slabih 292 tisoč potnikov, kar predstavlja 83-odstotni upad prometa, poslovno leto pa so zaključili s čisto izgubo 6,308 milijona evrov. Na strani tovarnega prometa je bil padec nižji, 6,9-odstoten, ob dobrih 23 tisoč tonah pretovorjene tovora.

Za poplačilo dolgov do Adrijinih delavcev

Dve leti po stečaju Adrie Airways je stečajni upravitelj objavil načrt prednostne razdelitve v vrednosti slabih 785 tisoč evrov, ki bo namenjen poplačilu dolgov do nekdanjih zaposlenih.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Minuli teden je stečajni upravitelj Adrie Airways Janez Pustatičnik objavil načrt prve prednostne razdelitve, ki je namenjen poplačilu približno 550 zaposlenih nekdanje letalske družbe, ki je v stečaju končalo približno pred dvema letoma. Zaostale plače in odpravnine bodo zaposlenim izplačane po pravnomočnosti sklepa. Kot je za več medijev pojasnil Pustatičnik, se bo to predvidoma zgodilo oktobra. Znesek razdelitvene mase sicer znaša 785 tisoč evrov, skupni znesek terjatve, ki se upošteva

v prvi prednostni razdelitvi, pa 15,7 milijona evrov, je še razvidno iz dokumenta.

V nadaljevanju bo sledilo unovčevanje preostale stečajne mase, od česar bo odvisno tudi nadaljnje poplačevanje upnikov. Stečajni upravitelj je v teh dneh na Ajpesu že razpisal več dražb premoženja propadlega podjetja, večinoma gre za predmete manjše vrednosti in nekaj umetniških del. Največjo vrednost sicer predstavlja Adrijina upravna stavba. Ker prva prodaja stavbne pravice za 4,3 milijona evrov ni bila uspešna, stečajni upravitelj drugo dražbo načrtuje za 3,8 milijona evrov skupaj z opremo.

Lek najbolj energetska učinkovito podjetje

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Družba Lek je prejela nagrado energetska učinkovito podjetje leta, ki jo podeljuje časnik Finance. Kot je ob prevzemu nagrade poudaril predsednik uprave Leka in Novartisa v Sloveniji Robert Ljoljo, je energetska učinkovitost osnova razvoja podjetja in proizvodnje zdravil z visoko dodano vrednostjo. Na vseh lokacijah v Sloveniji so po letu 2000 izvedli tri celovite energetske preglede, ciljno spremljanje rabe energije pa so uvedli po letu 2013, ko so vgradili energetska informacijski

sistem, popolnoma prilagojen potrebam farmacevtske industrije. Skupna poraba energije na Novartisovih lokacijah v Sloveniji je ob upoštevanju povečane proizvodnje v zadnjih dveh letih upadla za 7,7 odstotka, poraba vođe pa za 15 odstotkov. Kot še pravijo v Leku, z energetska učinkovitostjo bližajo vplive na okolje in podnebje ter krepijo odpornost proti energetskim in podnebnim spremembam. Novartisove lokacije v Sloveniji pa se pripravljajo na postopen prehod na uporabo obnovljivih virov energije in inovativnih tehnologij.

Osrednjeslovenska gazela je EKWB

Letošnja gazela osrednjeslovenske regije je postalo komendsko podjetje EKWB, ki se ukvarja s proizvodnjo komponent za hlajenje računalnikov.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Priznanje gazela osrednjeslovenske regije je prejelo podjetje EKWB, ki deluje v komendski poslovni coni. Gre za priznanje, ki ga družba Dnevnik v sodelovanju z GZS Zbornico osrednjeslovenske regije podeljuje hitrorastočim podjetjem. Letošnji izbor je že 21. po vrsti.

Kot je v obrazložitvi zapisala komisija (v izboru sta bili sicer še podjetji Biosistemika in Equa), je podjetje, ki proizvaja sisteme za hlajenje računalnikov, postalo globalno. EKWB danes šteje več kot dvesto zaposlenih, 99 odstotkov prihodkov pa ustvarijo v 139 državah. »Že desetletje je številka 1 na svetu na področju razvoja in proizvodnje komponent za sisteme vodnega hlajenja zmogljivih računalnikov po meri,« so zapisali.

Edvard König, ustanovitelj in lastnik podjetja EKWB

Lani je komendsko podjetje ustvarilo 38,5 milijona evrov prihodkov in s tem 82.364 evrov dodane vrednosti na zaposlenega, kar znaša skoraj dvakratnik slovenskega povprečja. Pri odločanju in rasti, ki je hkrati visoka, a tudi obvladovana, si pomagajo z naprednimi tehnologijami, poslovno in umetno inteligenco. »Zahtevni so pri inoviranju: če na letni predstavitvi ne poročas tudi o napakah, pomeni, da nisi bil dovolj drzen. Z novimi tehnologijami in pristopi ter misijo delati boljši svet EKWB premika meje mogočega,« so še zapisali člani komisije.

Izbor gorenjske regijske gazele, za katero se potegujejo Marmor Hotavlje, Mizarstvo Jezeršek in Protim Ržišnik Perc, bo potekal 7. oktobra v Šolskem centru Škofja Loka, gazelo leta 2021 pa bodo razglasili 26. oktobra v Cankarjevem domu.

Znova bodo izbirali inženirko leta

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Še do nedelje je odprt razpis za inženirko leta 2021. Z njim organizatorji iščejo deset inženirk iz slovenskih podjetij, organizacij in drugih združenj, ki bodo zgled in navdih mladim dekletom, da se bodo lažje odločala za tehniške poklice. S projektom naslavljajo problem nevidnosti inženirk v družbi in gradijo skupnost slovenskih inženirk. Kot je dejala pobudnica projekta Medeja Lončar, direktorica Siemens Slovenija in predsednica uprave Siemens Hrvaška, bomo

morali imeti veliko tehnološkega znanja tudi v prihodnje, če želimo biti uspešni kot narod, in zato je še toliko pomembnejša promocija inženirskih poklicev med dekleti. Med kandidatkami bo komisija izbrala deset inženirk, ki bodo javnosti prvič predstavljene 11. novembra, priznanje inženirka leta pa bodo podelili 5. januarja prihodnje leto. V dosedanjih treh letih, odkar poteka izbor, so se na razpis prijavi-tele 103 inženirke. Izbor poteka v soorganizaciji revije IRT3000, družbe Mediade in v sodelovanju z ministrstvom za delo.

Preiskava streljanja v Škofji Loki še poteka

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – Po streljanju v ljubljanskem nakupovalnem središču BTC, v katerem sta bili minuli petek ranjeni dve osebi, smo se na Policijski upravi (PU) Kranj pozanimali, kako poteka preiskava zadnjega streljanja na Gorenjskem. Dne 18. avgusta zvečer so namreč gorenjski policisti prejeli prijavo o prepiru med več osebami in strelji na javnem kraju, po naših podatkih se je to zgodilo na območju železniške postaje v Škofji Loki. »Postopek še poteka

in se vodi v smeri suma storitve kaznivega dejanja. V dogodku je bilo udeleženih več oseb, vsi so prepoznani. Poškodovan ni bil nihče niti ni nastala materialna škoda,« so nam odgovorili na PU Kranj.

V ljubljanskem primeru so sicer kriminalisti odvzeli prostost trem ljudem. Kot so včeraj povedali na Policijski upravi Ljubljana, so vse tri osumljence privedli k preiskovalnemu sodniku; enega so po zaslišanju izpustili, 28- in 37-letnima osumljenca pa so odredili sodno pridržanje.

V trčenju osebnih vozil umrl 28-letni voznik

SIMON ŠUBIC

Domžale – V sredo zvečer je v prometni nesreči v Količevem v občini Domžale umrl 28-letni voznik osebnega vozila, 37-letni voznik pa se je hudo poškodoval.

Policisti so pri ogledu kraja nesreče ugotovili, da je 37-letni voznik osebnega vozila med vožnjo iz smeri Radomelj proti Količevem zapeljal na nasprotni vojni pas v

trenutku, ko je iz smeri Količevega proti Radomljam pripeljal 28-letni voznik osebnega vozila. Prišlo je do čelnega trčenja, pri čemer je vozilo 28-letnika odbilo tako, da je trčil še v betonske robnike in parkirano osebno vozilo. Policisti nadaljujejo zbiranje obvestil v zvezi suma storitve kaznivega dejanja povzročitve prometne nesreče iz malomarnosti, so razložili na Policijski upravi Ljubljana.

Avto našli, tatov ne

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski policisti so v torek dopoldan obravnavali prijavo drzne tatvine na območju Oreška in Drulovke. Trije storilci so se pripeljali pred stanovanjsko hišo. Eden se je lastnici predstavil kot delavec telekomunikacijskega podjetja in se izkazal z lažno identifikacijsko kartico. Lastnico je zvalil za hišo in ji kazal, kje bodo 'izvedli' dela. V tem času sta njegova kompanjona pregledala hišo in odtujila zlatino in denar. Potem so poiskali novo žrtev, a je dejanje ostalo pri poskusu, saj jim občanka ni nasedla.

Policisti so po prejeti prijavi hitro izsledili in zasegli osebni avtomobil storilcev. Gre za siv osebni avtomobil

Renault Megane, na katerem so bile nameščene ukradene registrske tablice z ljubljanskega registrskega območja. Storilci so se razbežali in jih policisti še iščejo. Policisti morebitne priče prosijo za informacije na 113 ali o8o 1200.

Žrtve prevarantov so običajno starejši občani, vedno enake so tudi njihove metode. Kradejo zlasti zlatino in denar, ugotavljajo policisti. Izdajajo se za prodajalce, serviserje, ponujajo storitve in blago, sprašujejo za pot, odpadno železo, vodo, zbirajo prispevke ... »Ne nasedajte jim, ne spuščajte jih v hiše in ne hodite z njimi stran od objekta. Zapišite si njihove podatke in jih preverite pri uradnem podjetju, do takrat pa jih odslovite,« svetujejo.

Planinca sta se zaplezala

Bled, Bohinj – Gorske reševalce so v sredo dvakrat zaprosili za posredovanje. Nekaj po poldnevu si je na pobočju Velike Ojstrice planinka pri sestopu huje poškodovala nogo. Padla je na razmočenih tleh. Gorski reševalci iz Radovljice so jo prenesli do reševalnega vozila in jo predali v nadaljnjo oskrbo. Zvečer, okoli 19.30, pa sta se pod Voglom izgubila in zaplezala tuja planinca. Bohinjski gorski reševalci so ju našli in rešili z vrhno tehniko. V dolino sta se nepoškodovana tujca vrnila z gondolo.

Igorja pogrešajo od nedelje

V Kranju že od nedelje iščejo 44-letnega Igorja Žužka iz Čirč, ki je ta dan odšel od doma neznan kam. Svojce skrbi za njegovo zdravje in življenje.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Kranju že ves teden iščejo 44-letnega Igorja Žužka iz Čirč, ki so ga svojci nazadnje videli v nedeljo okoli 12.30, ko je odšel od doma in se ni vrnil. Kranjski policisti, ki so že v nedeljo izvedli iskalne aktivnosti na območju Kranja, prosijo vse, ki imajo informacije o izginotju 44-letnika ali pa so ga videli, da to sporočijo na interventno številko 113 ali anonimni telefon o8o 1200. Pogrešani je visok okoli 185 centimetrov, je normalne postave in kratkih temnih las. Oblečen naj bi bil v sivo jopico in modre kavbojke, obutev pa ima sivo-zelene barve, so sporočili.

Pogrešani je visok okoli 185 centimetrov, je normalne postave in kratkih temnih las. Oblečen naj bi bil v sivo jopico in modre kavbojke, obutev pa ima sivo-zelene barve. Kdor ima informacije o njegovem izginotju ali ga je vdel, naj pokliče policijo na 113 ali o8o 1200.

Foto: arhiv družine

Pogrešanega Igorja Žužka so v ponedeljek iskali tudi v in ob reki Savi na območju Kranja.

Iskanje pogrešanega Igorja Žužka poteka že od nedelje, dneva njegovega izginotja, a doslej ni prineslo otipljivih rezultatov. Njegovo mlado družino zato močno skrbi za njegovo zdravje in življenje, smo izvedeli. Njegova hčerka, drugošolka, je tako napisala: »Pogrešam atija. Z

mami ga iščeva podnevi in ponoči.«

V ponedeljek popoldne so na območju Kranja izvedli tudi obširno iskalno akcijo za pogrešanim Igorjem. V njej so poleg policije sodelovali kranjski poklicni gasilci, prostovoljni gasilci iz društva Britof, Kokrica, Kranj - Primskovo, Breg ob Savi,

Mavčiče, Stražišče in Prebačevo - Hrastje ter vodniki z reševalnimi psi iz Skupine za iskanje pogrešanih pri Kinološki zvezi, Zveze reševalnih psov Slovenije in gorske reševalne zveze. S čolnom so pregledali reko Savo in brežino ter širše območje ob reki Savi. Pogrešane osebe niso našli.

Krivolovcu ptic izrekli opomin

V društvu za opazovanje in proučevanje ptic so razočarani nad odločitvijo tožilstva, ki je Kamničanu za krivolov zavarovanih ptic pevk izreklo le opomin.

SIMON ŠUBIC

Kamnik – Na območju Kamnika so policisti jeseni lani iz ujetništva rešili vsaj deset osebkov zavarovanih ptic pevk, ki jih je brezvestnež lovil in zadrževal v ujetništvu zaradi osebnih finančnih interesov, so razložili v Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS). Njihov član je namreč lanskega oktobra opazil, da je na obrobju njivske površine nastavljenih več mrež za lov ptic. »Še več,« so dejali, »oseba je nezakonito lovila tudi s pomočjo vabnikov, tj. živih ptic, ki so bile nameščene v majhne kletke ob postavljenih mrežah.«

Najditelj mrež in vab je o svojih ugotovitvah takoj obvestil policiste, ki so opremo za lov zasegli, ptice, tudi že ulovljene in zadrževane v kletkah, pa izpustili nazaj v naravo. Sledila je kazenska ovadba na pristojno

V mrežo ujeta ptica / Foto: DOPPS

državno tožilstvo. »A tukaj je primer dobil nepričakovan epilog. Okrožni državni tožilec v Domžalah je brez zaslišanja prič dogodka kršitelju izrekel le sodni opomin ter mu odvzel opremo za lov ptic. Slovensko tožilstvo s takšnim epilogom krivolovcem nad pticami ponovno sporoča, da so lahko brez skrbi, saj bodo za svoja

kriminalna dejanja dobili le opomin,« so presenečeni v DOPPS-u.

V društvu se tudi sprašujejo, kakšno je sporočilo takšnega sklepa tožilstva za vse, ki se trudijo, da se takšna nezakonita dejanja v Sloveniji končajo. »Da je njihovo delo zaman in da je tako vseeno, če se takšna dejanja odkrijejo ali ne, saj se

kršitelju nič ne zgodi,« si odgovarjajo kar sami.

Črni trg z živalmi in njihovimi deli je v svetovnem merilu po obsegu takoj za trgovino z ljudmi, drogami in orožjem, v Sloveniji pa se nekateri tega še vedno ne zavedajo in ga z lahkotnostjo odločitev podpirajo, opozarjajo v DOPPS-u. Kot pojasnjujejo, so v treh letih izvajanja projekta Adriatic Flyway 4 v lastno bazo zabeležili že 636 primerov takšnih nezakonitih dejanj, ki so se na območju Slovenije zgodila v zadnjih dvajsetih letih, samo letos pa že 56 primerov. Od začetka trajanja projekta do avgusta letos so na službe, pristojne za pregledanje tovrstnega kriminala (policija, inšpekcija, tožilstvo), vložili 148 prijav le za primere z zadostnimi dokazi ali utemeljenim sumom o nezakonitem ravnanju. Od tega so jih do avgusta obravnavali 33 odstotkov.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Nekoč športnica, sedaj komentatorka

Mateja Pintar Pustovrh s Praprotna v Selški dolini je že v rani mladosti vzljubila šport, kljub hudi poškodbi na družinskem izletu, ko si je zlomila hrbtenico in ostala na invalidskem vozičku, pa se športnim ambicijam ni odrekla. Navdušila se je za namizni tenis ter z veliko truda postala paraolimpijska prvakinja. Po zaključeni vrhunski karieri je letos paraolimpijske igre v Tokiu spremljala delovno, saj je bila komentatorka na namiznoteniškem turnirju.

VILMA STANOVNIK

Mateja Pintar Pustovrh je zagotovo ena naših najbolj znanih paraolimpijskih športnic. Nismo si je zapomnili le po imenitnih uspehih v namiznem tenisu, katerih vrhunec sta prav gotovo zlato odličje na paraolimpijskih igrah leta 2004 v Atenah in bronasto odličje leta 2008 v Pekingu, pač pa tudi po širokem nasmehu in optimizmu, ki jo krasita. Čeprav je po zdravstvenih težavah in poškodbah morala zaključiti kariero vrhunske športnice, pa še vedno uživa pri rekreaciji, zadnja leta pa se je posvetila tudi komentiranju. Tako se je pred kratkim vrnila s paraolimpijskih iger v Tokiu, kjer je skrbela za komentiranje tekmovanja v namiznem tenisu.

Dosegla je vse, kar si je zadala

»Moja zadnja uradna tekma je bila na paraolimpijskih igrah v Londonu leta 2012, čeprav sem športno kariero zaključila tri leta kasneje. Imela sem številne zdravstvene težave in ugotovila sem, da bi bilo prenaporno oziroma nemogoče, da bi znova poskušala dosežati vrhunske rezultate.

Zavedela sem se, da bom svoje telo do konca življenja potrebovala še za kaj drugega in da ne bi bilo smiselno, da si ga še naprej uničujem z vrhunskim športom. Lažje mi je bilo tudi zato, ker sem v karieri dosegla vse, kar sem si zadala,« pravi Mateja Pintar Pustovrh, ki priznava, da ji je ta odločitev precej spreminila življenje.

»Zelo rada sem igrala namizni tenis, rada sem tekmovala in vsaj deset let je šport predstavljal večji del mojega življenja. Tako je

bila odločitev kar težka, saj tega nisem naredila zato, ker bi se namiznega tenisa naveličala, pač pa zgolj zaradi poškodb. Zato kar nekaj časa sploh nisem mogla v namiznoteniške dvorane, saj bi me preveč 'vleklo', da bi spet igrala. Sem se pa zato več kot dve leti ukvarjala s poškodbami. Nato sem bila samostojna prevajalka, delala pa sem tudi na Namiznoteniški zvezi Slovenije. Izkazalo pa se je, da mi zdravstveno stanje ne dovoljuje redne službe za polni

delovni čas, tako da sem se pred tremi leti dokončno invalidsko upokojila in sem uradno v pokoju. Seveda pa to ne pomeni, da ničesar ne počnem, ampak zgolj to, da imam več časa za ohranjanje svojega zdravja in da si lahko izbiram delo, ki je občasno oziroma projektno in da sodelujem pri stvareh, ki me zanimajo in fizično niso naporene,« pravi 36-letna Mateja, ki se je pred tremi leti tudi poročila, že nekaj časa pa z možem Petrom živita v Ljubljani.

Čeprav Mateja z možem Petrom živi v Ljubljani, rada pride domov na Praprotno v Selški dolini. / Foto: Gorazd Kavčič

Mateja Pintar Pustovrh po končani športni karieri uživa v rekreaciji in komentiranju tekem v namiznem tenisu.

Na dolgo pot se je dobro pripravila

Na letošnje paraolimpijske igre so jo povabili kot komentatorko. Bila je del ekipe, ki je v okviru OBS (Olympic Broadcasting System) skrbela za komentiranje namiznoteniškega turnirja.

»S komentatorstvom sem se spoznala na evropskem in svetovnem prvenstvu v paranamiznem tenisu v Laškem in Celju v letih 2017 in 2018. Takrat sem bila prisotna kot ambasadorica in organizatorji so me prosili, da bi komentirala nekaj tekem. Potem pa mi je Pablo Perez, ki je pri mednarodni namiznoteniški zvezi zadolžen za paranamizni tenis, dejal, da iščejo komentatorje, ki bi z OBS-om sodelovali v času paraolimpijskih iger v Tokiu. Ideja mi je bila všeč, Pablo Perez je moje podatke (kot možne kandidatke) posredoval OBS-u, potem pa sem jim posredovala še svoj življenjepis in nekaj posnetkov svojega komentiranja. Odločili so me, da me angažirajo in tako sem šla avgusta na pot v Tokio,« pravi Mateja, ki se ni ustrašila dolge poti, čeprav se je zavedala, da bo lahko tudi naporena. »Pandemija je vse stvari

tako birokratsko kot logistično otežila, kljub vsemu pa se je dobro izšlo in že doma sem naredila vse, da sem se na dolgo pot dobro pripravila. S stvarmi, na katere pač nisem imela vpliva, pa se nisem obremenjevala. Je pa res, da je bilo naporno, da smo bili cele dneve v dvorani in da je bilo treba govoriti po osem in več ur. Še pred odhodom me je najbolj skrbelo, ali bom prišla zdrava v Tokio in nazaj. Za zdaj kaže, da ni posledic. Seveda pa takšno delo ne bi bilo mogoče vsak mesec ali vsako leto. Če bo še kakšna priložnost, pa jo bom najbrž izkoristila. Morda že čez tri leta v Parizu,« še pravi Mateja Pintar Pustovrh, ki se sedaj veseli počitnic, ki si jih želi preživeti na toplem.

»Rada hodim v fitness, če je priložnost, pa tudi na ročno kolo. Zelo rada plavam, zlasti v morju, in zelo težko čakam na letošnji dopust. Rada bi šla kam na jug, čeprav si ne želim spet več ur sedeti v letalu,« tudi pravi Mateja, ki se še vedno rada vrača tudi domov k staršem na Praprotno. »Uživam na obiskih doma, še posebno kadar se nam pridruži tudi mlajša sestra, ki je poročena v Avstriji.«

Kultura

Slovensko muzejsko društvo je že petdesetič podelilo Valvasorjeva odličja. **Stran 14**

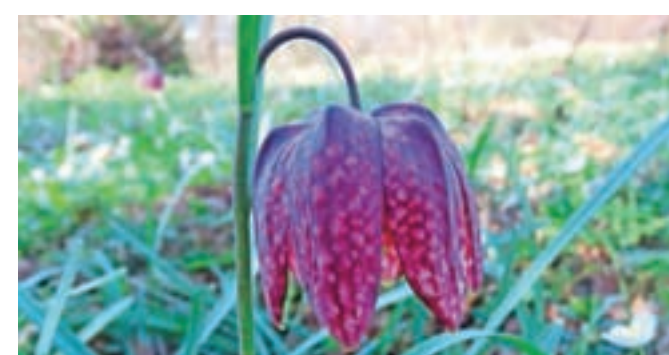
Odprte hiše

Avto pred nakupom praviloma preizkusimo, hiše, ki je precej dražja, pa ne. **Stran 15**

Zanimivosti

V občini Trzin je edino rastišče močvirskih tulipanov na Gorenjskem. **Stran 16**

Od petka do petka

Pred državnim zborom je v sredo potekal že drugi protest nasprotnikov splošne uvedbe pogoja PCT (fotografija je s prvega sredinega protesta). / Foto: Gorazd Kavčič

Slovenija bo Avstraliji na njeno zaprosilo odprodala 20.400 odmerkov cepiva proti covidu-19 proizvajalca Moderna. / Foto: Gorazd Kavčič

Ta teden so začeli izkopavati prva dva od skupno sedmih predorov na drugem železniškem tiru Divača-Koper. / Foto: DRI

Zavrnilo uvedbo globe za nedostojno vedenje

SIMON ŠUBIC

Nove globe za nedostojno vedenje ne bo

Državni zbor v sredo ni sprejel novele zakona o varstvu javnega reda in miru, s katero bi uvedli tudi nove globe za nedostojno vedenje, če ga zazna policist. Za predlog je glasovalo 43 poslancev, proti pa jih je bilo 44. Koalicija je sprva predlagala globo od 500 do 1000 evrov za nedostojno vedenje do uradne osebe pri uradnem poslovanju ter najvišjih predstavnikov oblasti in njihovih bližnjih, po prejetih kritikah, da gre za privilegiranje politikov in zastraševanje državljanov z namenom utišanja kritikov oblasti, pa so predlog kasneje razširili na kaznovanje nedostojnega vedenja do vseh državljanov. Večji del opozicije je nasprotoval tudi takemu predlogu, ker da namen predlagateljev ostaja isti, to področje pa da je ustrezno urejeno že v veljavnem zakonu. Predlagane spremembe bi poleg tega v pravni red vnesle zmedo, ker bi šlo za subjektivno odločanje policistov, zato bi prihajalo tudi do napak in zlorab. Zgovorniki predloga pa so med drugim dejali, da skušajo le omejiti vse bolj pogost primitivizem, žaljenje in nadlegovanje tako nosilcev javnih

funkcij, novinarjev kot vseh državljanov, saj je na negativne sovražne pojave treba pravočasno in učinkovito odgovoriti.

Drugi sredin protest potekal mirno

Tradicionalnim petkovim kolesarskim protestom v Ljubljani se bodo, kot kaže, pridružili še sredini protesti nasprotnikov uvajanja pogoja PCT v vse sfere življenja. Prvega so v Ljubljani organizirali prejšnji teden, ko se je po odhodu večine do tedaj mirnih protestnikov shod prelevil v nemire, minulo sredo pa so že drugega. Na sicer neprijavljen shod je intenzivno vabila tudi stranka Resni.ca, njen predsednik Zoran Stevanović pa je na shodu tudi spregovoril, na koncu pa napovedal, da se bodo protestniki pred državnim zborom spet zbrali naslednjo sredo. Tokratni shod, ki se ga je po poročanju medijev udeležilo več tisoč ljudi, je potekal mirno in ob okrepljenem varovanju policije. Na zadnjem petkovem protestu pred tednom dni pa so iz Protestne ljudske skupščine sporočili, da so premierja Janeza Janšo, ki je ta dan tudi praznoval rojstni dan, kazensko ogradili zaradi suma korupcije. Ob tem so se sklicevali tudi na objavljene fotografije, ki

prikazujejo druženje Janše z lobistom Božem Dimnikom in podjetnikom Andrejem Marčičem. Janša je sicer v ponedeljek v državnem zboru te očitke zavrnil, ker da poslovneži pri njem ne lobirajo, ker »vedo, da jaz pač nisem tarča za to«.

Sporazum o povolilnem sodelovanju opozicije

Predsedniki opozicijskih strank LMŠ, SD, Levica in SAB so v ponedeljek parafirali usklajeno besedilo sporazuma o povolilnem sodelovanju. Do sporazuma se zdaj opredeljujejo še organi strank. V svetu stranke SAB so razpravo že opravili in sporazum soglasno potrdili.

Slovenija bo Avstraliji odprodala nekaj cepiva

Vlada je na ponedeljkovi dopisni seji sklenila, da Slovenija Avstraliji odprodala 20.400 odmerkov cepiva proti covidu-19 proizvajalca Moderna. Avstralski zdravstveni minister Brendan Murphy je namreč 24. avgusta države članice EU zaprosil za pomoč pri pridobivanju dodatnih odmerkov cepiv proti covidu-19 za obvladovanje širjenja koronavirusa v njihovi državi v naslednjih šestih kritičnih tednih, ki so ključni za načrtovano implementacijo

precepljenosti avstralskega prebivalstva. Za zagotovitev tega cilja potrebujejo do milijon dodatnih odmerkov cepiva. Ker je Avstralija želela, da se cepivo dostavi neposredno od proizvajalca, ga bo Slovenija odprodala iz še nedobavljenih količin Moderne. Vlada še poudarja, da odprodaja 20.400 odmerkov cepiva ne bo ogrozila varovanja javnega zdravja prebivalcev.

Začeli izkope predorov za drugi tir

V ponedeljek so pri gradnji drugega tira železniške proge med Divačo in Koperom začeli izkop prvih dveh predorov na odseku Črni Kal-Koper. Gre za predora T8 v Dekanih in T7 nad Osapsko dolino na območju Črnega Kala. Generalni direktor 2TDK Pavle Hevka je izkop predorov označil za pomemben mejnik in zagotovil, da roki niso ogroženi. »Leta 2026 se bomo vozili po drugem tiru,« je prepričan. Priprave za začetek izkopa potekajo tudi na ostalih predorih. Na približno 27 kilometrov dolgi železniški progi je sicer predvidenih sedem predorov v skupni dolžini 20,5 kilometra, najdaljši pa bo meril 6,7 kilometra. Dela izvaja konzorcij družb Kolektor CPG, Yapi Merkezi in Özalpin.

Sloenci v zamejstvu (817)

Nagradi Zadruzi Pliberk in Mohorjevi

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Slovenska gospodarska zveza iz Celovca je leta 2013 prvič podelila nagrado Korotan Award gospodarskim družbam in posameznikom, ki so se izkazali na gospodarskem področju in prispevali k vsestranskemu razvoju slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Prve tri nagrade so podelili Tomažu Ogrisu mlajšemu, Feliksu Wieserju in Marianu Wakounigu.

Letošnje nagrade so podelili v petek, 17. septembra, v Celovcu v okviru četrtnih dni alpsko-jadranske kuhinje. Popoldne je bil dobro obiskan pogovor na celovškem sejmišču, zvečer pa je bil v Osojskem dvorcu, kjer ima restavracijo koroški Slovenec Igor Ogris, Slovenski večer, stregli pa so dobrote

Predstavniki Zadruga Pliberk in Mohorjeve z deželnim glavarjem dr. Petrom Kaiserjem, predsednikom zbornice Benjaminom Wakounigom in slovenskim finančnim ministrom dr. Andrejem Širceljem (prvi trije z leve)

kulinarične regije Posavje. Osrednja gosta večera sta bila koroški deželni glavar dr. Peter Kaiser in slovenski minister za finance Andrej Šircelj, ki kot finančni minister predsedujoče

države v svetu Evropske unije vodi svet za ekonomske in finančne zadeve. Pred tem sta se pogovarjala o aktualnih evropskih problemih, predvsem pa o sodelovanju med Slovenijo in Koroško,

še posebej pri infrastrukturnih projektih.

Na Slovenskem večeru je zbornica nagradi Korotan podelila Zadruzi Pliberk za ohranitev slovenskega blagovnega združništva. Na petih lokacijah zagotavlja zaposlitev stotim ljudem. Slovensko gospodarsko združništvo sega v leto 1899, ko je bila ustanovljena gospodarska zadruga v Sinči vasi (Kuehensdorf) v Podjuni in februarja leta 1921 Zveza koroških zadrug. Druga nagrada Korotan pa je bila podeljena Mohorjevi družbi iz Celovca za 170-letno izobraževalno in vzgojno dejavnost.

V Šmihelu pri Pliberku, ki mu zaradi dolgoletne tradicije lutkarstva rečejo kar prestolnica lutkarstva, se je pretekli teden začel 21.

V Šmihelu pri Pliberku se je začel lutkarski festival Cikel Cakl. / Foto: KPD Šmihel

mednarodni lutkarski festival Cikel Cakl. Organizator je Katoliško prosvetno društvo Šmihel. Letos festival ne bo strnjen v nekaj dni, kot je bil običaj v preteklosti, ampak bo trajal štiri tedne, do 17. oktobra. Predstave v farni dvorani bodo vsak konec tedna. Odrptje festivala Cikel Cakl je bilo prvič povezano z vaškim praznikom.

Po svetu

Govor o stanju v EU 2021

Kakšno je stanje v naši Uniji v letu 2021? Na to vprašanje je skušala odgovoriti njena prva voditeljica Ursula von der Leyen, predsednica Evropske komisije. Svoj govor je sklenila z vzklikom Viva l'Europa!

MIHA NAGLIČ

O pravni državi

Predsednica je imela svoj tradicionalni letni govor pred poslanci Evropskega parlamenta 15. septembra. Iz njega navajamo del, v katerem je govorila o pravni državi. V njem je bila kritična do nekaterih članic iz vzhodne Evrope. »Spoštovani poslanci in poslanke, družbe, utemeljene na demokraciji in skupnih vrednotah, imajo stabilne temelje. Take družbe ljudem zaupajo. Tako se razvijajo nove zamisli in odvijajo spremembe in tako odpravljamo krivice. Zaupanje v te skupne vrednote je po drugi svetovni vojni združilo naše ustanovne očete – in matere. Te iste vrednote, ki so združile borce in borke za svobodo, so pred 30 leti odstranile železno zaveso. Želeli so demokracijo. Želeli so svobodno voliti svojo oblast. Želeli so pravno državo – da bi bili pred zakonom vsi enaki. Želeli so svobodo govora in neodvisne medije. Želeli so odpraviti vohunjenje in državno špijonažo ter se boriti proti korupciji. Želeli so izboriti svobodo, da je posameznik lahko drugačen od večine. Kot je dobro povzel nekdanji češki predsednik Vaclav Havel, želeli so vse te 'velike evropske vrednote'. Gre

za vrednote, ki izhajajo iz evropske kulturne, verske in humanistične dediščine. So del naše duše, del naše sedanje biti. Te vrednote so zdaj zapisane v evropskih pogodbah. Vsi smo se zavezali k njihovem spoštovanju, ko smo kot svobodne in suverene države postali del Unije. Pripravljene smo jih braniti in v tej odločenosti ne bomo nikdar popustili. Naše vrednote so zagotovljene z našim pravnim redom in sodbe Sodišča Evropske unije jih varujejo. Te sodbe so zavezujoče in skrbimo za to, da se spoštujemo, in sicer v vseh državah članicah Unije. Kajti varstvo pravne države ni le plemenit cilj, ampak zahteva tudi trdo delo in stalna prizadevanja za izboljšave. Naša poročila o pravni državi so prek reform del tega procesa. Primer tega so reforme pravosodja na Malti ali preiskave korupcije na Slovaškem. Od leta 2022 dalje bodo naša poročila o pravni državi vključevala tudi konkretna priporočila državam članicam. Kljub temu je v nekaterih državah članicah prišlo do skrb vzbujajočega razvoja dogodkov. Pri tem je zame zelo pomembno, da je na prvem mestu vedno dialog. Ampak dialog ni samemu sebi namen. Voditi mora do cilja. Zato uporabljamo dvojni pristop, ki združuje

dialog in odločno ukrepanje. Ta način smo uporabili prejšnji teden in enako bomo ravnali tudi v prihodnje. Kajti pravica do neodvisnega sodstva in pravica do enakosti pred zakonom sta pravici, na kateri se morajo imeti ljudje možnost zaneesti, in to kjer koli v Evropi in ne glede na to, ali pripadajo večini ali manjšini.« Predsednica je svoj govor sklenila spodbudno: »Ne glede na njeno nepopolnost je naša Unija tako čudovito edinstvena kot tudi edinstveno čudovita. To je Unija, v kateri krepimo svojo individualno svobodo z močjo naše skupnosti. Unija, ki jo v enaki meri oblikujejo tako naša skupna zgodovina in vrednote kot tudi naše različne kulture in pogledi ...« (Vir: Ursula von der Leyen, Govor o stanju v Uniji 2021, dostopno na spletni strani ec.europa.eu)

Ni šlo za svobodo

Je bil ameriški napad na Afganistan po napadih 11. septembra 2001 upravičen? Preberimo, kako je na to vprašanje odgovoril Joseph Mussomeli, nekdanji ameriški veleposlanik v Sloveniji. »Za Busha in vse tiste imbecile na desni je bilo celotno bistvo napada, da so 'tisti' ljudje sovražili našo svobodo. In nikdar ni razumel, da to ni tisto, za

kar je šlo. Njegova zabloda je bila, da je imel 11. 9. kar koli opraviti z ljudmi, ki so nam zavidali našo svobodo, namesto da bi dojel, da imajo preprosto drugo idejo svobode. Za povprečnega muslimana, ne glede na to, ali gre za radikalnega ali ne, je svoboda to, da se držijo svojih verskih prepričanj – kar bi lahko veljalo tudi za kristjane. Tako da misliti, da je imel 11. 9. kar koli opraviti s tem, da bi oni sovražili našo svobodo, je bilo popolnoma trapasto. Kot je bilo trapasto tudi, da smo napad izvedli pod pretvezo nekakšnega osvobajanja Afganistancev.« (Vir: MMC RTV SLO)

Hudo tudi za muslimane

Zainab Chaudry, ameriška državljanka in aktivistka, ki je bila ob napadih stara 19 let, je povedala, kako je bilo takrat biti musliman v ZDA. »Prej okolje ni bilo sovražno do muslimanov, po 11. septembru pa kot musliman nisi mogel stopiti iz hiše, ne da bi kdo strmél vate ali te žalil, ne da bi se počutil drugačen ali Drugi. Številne muslimanke so snele svoje naglavne rute, številni moški so si obrili brade, nekateri so si spremenili imena, tisti, ki so imeli otroke, so jim dajali anglizirana imena, kot je Adam.« (Vir: MMC RTV SLO)

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen med govorom v Evropskem parlamentu, 16. julija 2019 / Foto: Wikipedija

Joseph Mussomeli, ameriški veleposlanik v Sloveniji, s filmskim režiserjem Mitjem Okornom, v Ljubljani, 12. junija 2013 / Foto: Wikipedija

Ameriški islamski center (The Islamic Center of America) je največja mošeja v ZDA, v mestu Dearborn, Michigan

Nove knjige (606)

Pravljичne poti brez meja

MIHA NAGLIČ

»Pravljičnih sedem let sem potrebovala, da sem našla prave zgodbe, prepotovala vse kraje in izbrala primerne izlete. Končni izbor šteje 50 izletniških ciljev z vseh štirih sosednjih robov – tem krajem po navadi rečemo zamejski. A nekateri rojaki in rojakinje, ki živijo na drugi strani meje, izražajo zamejstvo ne marajo, rajši govorijo o skupnem slovenskem kulturnem prostoru. Prav ta prostor je postal moje delovišče: raziskovala sem kraje v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, kjer tradicionalno živi slovenska manjšina. A lotila sem se tudi hrvaškega zamejstva, ki je bilo precejšnja neznanca. Zaradi nekdanje skupne države je

namreč naš odnos do te meje in naših rojakov za njo nekoliko drugačen, zato sem pri južnih sosedih iskala predvsem zanimive medkulturne povezave. Veliko jih je in nekatere sem dobesedno potegnila iz pozabe. Ob pisanju te knjige sem se zavedla, da so (naše) meje neustavljivo privlačne. Pri tem konceptu meje, človeško zarisane črte v pokrajino, me še vedno navdušuje to, kako hitro si lahko v popolnoma drugačnem svetu. Samo kakšna ura vožnje, in že si v krajih, kjer govorijo slovensko, a zvenijo drugače, jejo hrano drugačnega okusa, živijo v hišah, ki so drugače grajene, in dihajo vzdušje, ki drugače vibrira. Ta možnost prehajanja med svetovi mi daje občutek svobode, širine, pa

tudi hrepenenja po raziskovanju. Zamejstvo me je naučilo, da je slovenska kulturna dediščina bolj raznolika, kot sem si mislila. Poleg tega se mi zdijo ti kraji najboljša odskočna deska za spoznavanje sosedov, vrata v drug svet, ki je hkrati tudi malo naš. Naši rojaki čez mejo so hkrati 'mi' in 'oni', zato so naravni most med svetovi in kulturami. Ta vozliča so lahko neverjetno zanimiva: v Kanalski dolini je recimo edinstveno štirijezično območje v Evropi, kjer avtohtono govorijo slovensko, italijansko, furlansko in nemško. V Novi Gorici in Gorici dve mesti dihata kot eno, tako da upravičeno

Irena Cerar, *Pravljične poti brez meja, Družinski izleti, Sidarta, Ljubljana, 2021, 288 strani*

govorimo o somestju. Zato je raziskovanje zamejstva zame hkrati tudi vabilo k razumevanju drugačnosti in medkulturni dialog na domačem pragu.« (str. 8–9)

Knjiga Irene Cerar ni samo še en novi družinski izletniški vodnik. Njena prva odlika je ta, da je gotovo najbolj zajeten in najboljši vodnik po slovenskem zamejstvu. Vodi nas na kar 50 izbranih krajev v štirih sosednjih državah. Njena dodatna odlika pa je ta, da je običajnim opisom dodanih še 52 zgodb, ki te čezmejne poti začarajo, še preden nas na izletih očarajo ... Vabljeni torej na pravljичne poti brez meja ...

Kultura

Podelili Valvasorjeva odličja

Slovensko muzejsko društvo je že petdeset let podelilo Valvasorjeva odličja. Tržiški muzej je za razstavo Koncentracijsko taborišče Ljubelj/Mauthausen 1943–1945 prejel Valvasorjevo nagrado za enkratne dosežke, Slovenski planinski muzej pa Valvasorjev nagelj za razstavo 10 sidrišč slovenskega alpinizma.

IGOR KAVČIČ

Slovensko muzejsko društvo že petdeset let vsako leto podeljuje najvišja stanovska priznanja za posebne dosežke v muzejstvu. Dve izmed letošnjih odličij sta šli tudi v dva muzeja na Gorenjskem, v Tržiški muzej in v Slovenski planinski muzej v Mojstrani, ki sodi v okvir Gornjesavskega muzeja.

Nagrado za enkratne dosežke je prejela ekipa muzealcev Tržiškega muzeja za stalno razstavo Koncentracijsko taborišče Ljubelj/Mauthausen 1943–1945. Kot je v obrazložitvi med drugim zapisala komisija za podeljevanje Valvasorjevih nagrad, Tržiški muzej s stalno razstavo s spoštljivim odnosom in muzejskim pristopom ohranja materialno in nematerialno dediščino druge svetovne vojne, razstava pa obravnava eno najtežjih obdobij v človeški zgodovini, izjemo dragocena je sporočilnost razstave, pomembna prav za današnji čas, saj razstava opozarja, kaj

Po Valvasorjevo priznanje za Tržiški muzej so v Velenju prišli nekateri od soavtorjev razstave: Anže Bizjak, Vilja Lukan, Jana Babšek in Bojan Knific. / Foto: arhiv Tržiškega muzeja

so vzroki za nastanek skrajnih zgodovinskih dogodkov, ter spodbuja strpnost, razumevanje in težnjo po demokraciji. Strokovno skupino, ki je zasnovala in izvedla ta projekt, so sestavljali: Jana Babšek, vodja projekta in avtorica vsebin, Vilja Lukan, ki je pripravila gradivo in vsebine za dokumentarni film, Boštjan Meglič in Anže Bizjak, konservatorja/restavradorja predmetov za stalno razstavo, dr. Bojan Knific, muzejski svetovalec, dr. Monika Kokalj Kočevar, svetovalka in raziskovalka zgodovine koncentracijskih taborišč, Mojca Turk, oblikovalka, in Tadej Pišek iz Zavoda Godot kot režiser dokumentarnega filma.

»Zelo veliko nam pomeni nagrada, ki so nam jo podelili naši stanovski kolegi, najboljši strokovnjaki za naše področje dela. Ocenjevali so način postavitve predmetov, interpretacijo vsebin, sporočila, ki jih razstava posreduje obiskovalcem, tudi tematiko, ki je sicer zelo temna, a zelo aktualna. Nagrada je za

nas zaveza, da bomo sporočila, ki jih nosi v sebi razstava, pa tudi avtentično ohranjen prostor taborišča posredovali obiskovalcem, še posebno mladim,« je ob nagradi povedala direktorica Tržiškega muzeja Jana Babšek.

V Slovenski planinski muzej pa je za razstavo 10 sidrišč slovenskega alpinizma šel Valvasorjev nagelj, ki ga v društvu podeljujejo za projekte, ki imajo poudarek na socialni empatiji. To je uspelo avtoricama razstave – kustodinji za planinstvo Saši Mesec in kustodini pedagoginji Nataliji Štular. Na razstavi – ta je zaznamovala deseto obletnico odprtja Slovenskega planinskega muzeja – sta avtorici predstavili poseben izbor mejnikov slovenskega alpinizma, postavitev pa vključuje tudi poudarek o socialni empatiji, saj duh planinstva in alpinizma širi daleč naokoli. »V Slovenskem planinskem muzeju smo izredno ponosni in presrečni ob tem velikanskem priznanju, da delamo strokovno in

kvalitetno,« je povedal vodja Slovenskega planinskega muzeja in enote Kranjska Gora Matjaž Podlipnik, čemur pritrjuje tudi v. d. direktorice Gornjesavskega muzeja Irena Lačen Benedičič: »Valvasorjevo odličje, za katero ne moreš kandidirati, Valvasorjev nagelj, ki sta ga prejeli soavtorici razstave, je potrditev, da smo na pravi poti. Tako dokazujemo, da je Slovenski planinski muzej nacionalnega pomena, pa čeprav notranja organizacijska enota Gornjesavskega muzeja Jesenice. Hkrati naše razstave in projekti odražajo, da resnično udeležujemo, živimo svoje poslanstvo.« Ob tem še dodaja, da je muzej živo stičišče planinske zgodovine, kjer s partnerji, sodelavci in prostovoljci ustvarjajo skupen prostor spomina in navdiha ter tkejo trdno navedo za vrhove prihodnosti in hkrati ne pozabljajo na vrednost zgodb tistih posameznikov, ki ustvarjajo zgodovino slovenskega gornštva.

Nagrada za Jato

Uprizoritev v javnem prostoru Jata izkušenih ptic v produkciji Ajde Tomazin in zavoda Odprti predali je na nedavnem desetem bienalu slovenske sodobne plesne umetnosti Gibanica prejela nagrado občinstva. Kranj gosti srečanje ustvarjalcev platforme Od malih nog(u).

IGOR KAVČIČ

Avtorski projekt koreografije in oblikovalke Ajde Tomazin (kot mentor in soorganizator se je pridružil še Rok Kravanja) z naslovom Jata izkušenih ptic – Družbena koreografija v tretjem življenjskem obdobju je bil premierno predstavljen jeseni leta 2019 in doslej doživel že več kot 15 ponovitev. Predstava, ki poteka na prostem, po ulicah, trgih in poteh mesta, je v osnovi preko akterk in njihovih zgodb sicer povezana s Kranjem, »jata« pa se je že uspešno predstavila tudi v Škofji Loki, Murski Soboti in prejšnji teden v Ljubljani na deseti Gibanici.

»Na festival smo se v upanju, da bomo sprejeti, prijavili, ker gre za nekoliko poseben format predstave, v času sodoben in aktualen, hkrati pa tudi v skladu z letošnjo

osrednjo temo Sobivanje. Mednarodna ekipa selektorjev je izmed 55 prijavljenih za festival izbrala le devet predstav, med njimi tudi našo. Bilo nam je v čast, nagrada pa nas je še dodatno razveselila. Ko sem videla tudi nekaj drugih predstav, kako dobre so, sem bila tega, da je občinstvo prav našo 'jata' vzelo za svojo, še toliko bolj vesela,« je Ajda Tomazin ponosna na uspeh na letošnji Gibanici. Pri tem poudarja, da jo je pri snovanju predstave še posebej zanimalo približevanje sodobne umetnosti različnim širšim publikam. »Nagrada občinstva je potrditev, da naša predstava pri ljudeh vzbudi neko senzibiliteto, da jih poveže v gibanje po mestu in jim spodbudi različna vprašanja. Veliko je bilo čustvenih reakcij, od joka do smeha. Očitno kombinacija vseh teh komponent – od koreografskih

do vsebinskih in performativnih – skupaj z občinstvom vzpostavi neko unikatno predstavo v mestu.«

Predstavo s sedmimi performerkami lahko hkrati spremlja 32 ljudi. V Kranju poteka od Layerjeve hiše in skozi mesto do kanjona Kokre, nato pa čez most do tržnice na Pungert in nazaj na izhodišče, v Ljubljani pa je vodila s Trga Evrope na ploščad pred Cankarjevim domom, do Trga republike, proti Kongresnemu trgu, čez Čevljarški most v staro Ljubljano, na tržnico in nazaj na Prešernov trg do Cankarjevega doma. Čeprav so akterke ženske v tretjem življenjskem obdobju, v nastopu delujejo izjemno profesionalno. »One so avtorice besedil, so popolnoma predane nastopu ter so se vedno znova pripravljene spustiti v sodobno plesno situacijo,«

Rok Kravanja in Ajda Tomazin z nagrado občinstva na festivalu Gibanica / Foto: Nata Žgank

dodaja Tomazinova, ki je v teh dneh v Kranj pri peljala tudi regionalno konferenco Od malih nog(u). Ta bo v sodelovanju z Layerjevo hišo in Stolpom Pungert v petek potekala v slednjem. Od malih nog(u) je regionalna platforma za razvoj in afirmacijo teatra za otroke in mlade in je projekt držav v regiji, ki je nastal z namenom povezovanja Evrope in Zahodnega Balkana. V njej sodelujejo štiri organizacije iz Črne gore, Hrvaške,

Srbije in Slovenije, ki se na sodoben način ukvarjajo z uprizoritvenimi umetnostmi za otroke in mlade. »Želimo predvsem opozoriti na pomen vloge gledališča za otroke in mlade v vzgoji in življenju otrok, podrejeni položaj uprizoritvenih umetnosti za otroke v primerjavi z uprizoritvenimi umetnostmi za odrasle, pomanjkanje kakovostnih in sodobnih oblik v uprizoritvenih umetnostih za otroke in pomanjkanje strategije za

razvoj na lokalni, državni in regionalni ravni,« teme odprte diskusije srečanja v Kranju pojasnjuje Tomazinova.

Ponovitvi predstave Jata izkušenih ptic bosta na sporedu ta konec tedna, 24. in 25. septembra, ob 17. uri, in sicer z zborom v Layerjevi hiši. Ogled predstave je prost, število članov »jate« pa je omejeno, zato so obvezne rezervacije po elektronski pošti na: odprti.predali@gmail.com. ali rezervacije@layer.si.

Odprte hiše

Avto pred nakupom preizkusimo, hiše, ki je precej dražja, pa ne

Prejšnji konec tedna je potekal festival Odprte hiše Slovenije, ki obiskovalcem omogoča vstop v zasebne in javne objekte, s čimer organizatorji spodbujajo zavedanje o dobri arhitekturi in pomenu ugodja bivanja. V sklopu festivala je bilo na ogled več objektov tudi na Gorenjskem, med njimi tudi primer prvega stanovanjskega objekta s certifikatom aktivne hiše pri nas.

ALEŠ SENOŽETNIK

Dandanes velik del življenja preživimo v zaprtih prostorih, po nekaterih podatkih celo devetdeset odstotkov časa, od tega približno dve tretjini v domačem stanovanju ali hiši. V času epidemije covid-19 je marsikateri dom postal tudi delovni prostor za delo od doma, otroške sobe so prevzele vlogo učilnic, ko so bile šole zaprte. Čas, ki ga preživimo za štirimi stenami lastnega doma, se je tako v zadnjem letu in pol še podaljšal. Prav zato je toliko bolj pomembno ugodje bivanja, od kvalitete zraka do izpostavljenosti dnevni svetlobi, ki nam ga zagotavlja naš dom.

Naravna svetloba, toplota in svež zrak

Dober primer, kako je videti udoben in stanovalcem prijazen dom, smo pred dnevi lahko izkusili sami. V okviru festivala Odprte hiše Slovenije, ki je potekal minuli konec tedna, so si namreč obiskovalci lahko ogledali 52 zasebnih ali javnih objektov, primerov dobre arhitekture, med katerimi je bila tudi prva slovenska hiša s certifikatom Active house. Gre za vzorčno hišo podjetja Lumar, ki stoji v Dragomlju v domačinski občini.

Leseno montažno družinsko hišo, ki se razteza na 150 kvadratnih metrih površine, je podrobneje opisal Boštjan Kralj iz podjetja Lumar: »Z aktivno hišo na enem mestu prikazujemo naj sodobnejše trende in tehnologije v povezavi z leseno gradnjo. S takšnimi rešitvami iščemo

Zgolj po videzu danes ne ločimo več, katera hiša je lesena in katera klasično grajena.

načine, da so hiše energetsko še učinkovitejše in okolju prijaznejše,« je povedal Boštjan Kralj.

Koncept aktivne hiše je sicer podrobneje razložila Neža Močnik iz podjetja Velux: »Pri gradnji aktivne hiše se ravnamo po treh temeljnih načelih, in sicer načelu energije, pozitivnega odnosa do okolja in ugodja bivanja.« Upošteva prvo načelo, pri gradnji skušamo čim bolj zmanjšati energetsko porabo objekta. Snovalci hiše v Dragomlju so tako denimo na streho nadstreška za avtomobile namestili tudi sončno elektrarno, ki proizvede dovolj energije, da bi denimo z električnim avtomobilom lahko prevozili 15 tisoč kilometrov letno. Drugi kriterij daje poudarek vgrajenim materialom, ki imajo čim manjši vpliv na okolje. Da bi vpliv na

okolje še dodatno zmanjšali, so snovalci hiše zasnovali tudi zeleno streho, s katero okolju vračajo habitat, ki so mu ga odvzeli. Tretji pa v ospredje postavlja stanovalce, ki v hiši bivajo. »Načelo ugodja upošteva kakovostno dnevno osvetlitev s čim več naravne svetlobe, kakovost zraka ter toplotno ugodje,« pravi Močnikova, ki dodaja, da se vsak investitor sam odloča, kateremu bo namenil več poudarka ter kako aktivno hišo si želi imeti. Razvrščanje poteka po stopnjah od štiri do ena, pri čemer je ena najvišja – vanjo spada tudi hiša v Dragomlju.

Le deset odstotkov lesenih gradenj

Kakovostna lesena gradnja je pri nas v vzponu, čeprav še zdaleč ni tako razširjena kot denimo v nekaterih drugih

tako gozdnatih državah, kot je Slovenija. »V Sloveniji lesena gradnja predstavlja le okoli deset odstotkov vseh gradenj, medtem ko v Skandinaviji v lesenih hišah živi kar sedemdeset odstotkov ljudi,« je povedal Tomaž Kostanjevec, direktor Javne agencije Spirit Slovenija, ki sodeluje kot podpornik projekta Odprte hiše Slovenije. Kostanjevec je dodal še, da lesena gradnja ni le trenuten trend, temveč predstavlja veliko okoljsko, socialno in gospodarsko priložnost.

Da je zanimanje za sodobne lesene montažne hiše v vzponu, iz prve roke pove tudi Boštjan Kralj: »Vedno več se tudi pri nas odločamo za leseno gradnjo. Delež lesenih hiš res še ni visok, a se premalo zavedamo, da je kakovost gradnje lesenih hiš pri nas na bistveno višjem nivoju kot denimo v

Skandinaviji.« Sogovornik ob tem poudarja, da sodobna montažna hiša že dolgo ne pomeni več le tipskih hiš, ki so vse enake. »Že dolgo temu ni več tako. Pri načrtovanju se prilagajamo potrebam in željam naročnika. Prav tako danes zgolj na podlagi videza tudi ne moremo več ločiti med leseno in klasično gradnjo. Zagotovo pa les kot naraven material omogoča bistveno kvalitetnejše bivanje,« še dodaja Boštjan Kralj.

Tudi zato sodobna lesena gradnja, kakršne primer je Lumarjeva hiša v Dragomlju, ne predstavlja le trenutnega trenda, temveč kot je dejal Tomaž Kostanjevec, izjemno okoljsko, socialno in gospodarsko priložnost. Kot je ob tem povedal Anton Danilo Ranc, generalni direktor direktorata za lesarstvo na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, se njenega potenciala zavedajo tudi na državni ravni. »Lesena gradnja lahko pomeni pomemben prispevek k znižanju emi-

nakupom preizkušamo avtomobile, telefone, oblačila ... Nepremičnin, ki so ena naših največjih naložb v poslovnem ali zasebnem življenju, pa večinoma ne. Zato nimamo razvitih pravilnih kriterijev za njihovo vrednotenje ter za odločanje o gradnji, prenovi in vzdrževanju.«

Kot je povedala direktorica festivala Lenka Kavčič, je bila tema letošnjega festivala Arhitektura gradi skupnost. »Gre za temo, ki v ospredje daje razmislek, ki nam je potreben kot družbi. Zasebnim objektom namreč kriterije narekuje investitor, javne stavbe in prostori pa so namenjeni vsem nam in nam omogočajo razvoj naših potencialov, družjenje in vzpostavljanje dialoga ne glede na materialni status,« pravi direktorica festivala.

Letošnji festival Odprte hiše Slovenije je potekal od prejšnjega petka do nedelje. V tem času so si obiskovalci lahko ogledali primere dobre arhitekture v skoraj

Povprečna odrasla oseba vsak dan vdihne približno 15 tisoč litrov zraka. Običajna štiričlanska družina vsak dan le z dihanjem v ozračje odda 1800 litrov ogljikovega dioksida in 10 litrov vode. Slaba kakovost zraka v zaprtih prostorih lahko povzroča draženje oči, nosu, grla, glavobol in izčrpanost, dolgoročno pa se lahko razvijejo boleznih dihal, kot je denimo astma.

sij toplogrednih plinov in doseganju ciljev 55 (55-odstotno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov do leta 2030, op. a.),« je dejal Ranc in ob tem dodal, da bi s povečanjem lesene gradnje emisije lahko zmanjšali tudi za trideset ali celo štirideset odstotkov, zato z zakonodajo skušajo ustvariti okolje, ki bo spodbujalo razvoj panoge in povečanje lesene gradnje.

Arhitektura gradi skupnost

Odprte hiše Slovenije ljudem omogočajo, da vstopijo v stavbe, jih preizkusijo, vzpostavijo stik z arhitekti, uporabniki, lastniki, izvajalci del in drugimi strokovnjaki. Oziroma kot pravijo snovalci projekta: »Pred

vseh slovenskih regijah. Poleg hiše v Dragomlju so bili na širšem območju Gorenjske na ogled še štirje objekti. Med vasema Kamnje in Polje v Bohinju je bila na ogled lesena brv na Rju, ki se navezuje na bohinjsko kolesarsko pot. V samem osrčju Bohinja, v Ribčevem Lazu, pa je vrata odprl tudi prenovljeni Hotel Bohinj. Tudi v Kranjski Gori so si imeli obiskovalci priložnost ogledati turistični objekt, in sicer Jasna Chalet Resort ob jezeru Jasna. V Žirovnici pa so se obiskovalci lahko sprehodili po poti kulturne dediščine in si ogledali rojstne hiše znamenitih Slovencev. Ob poti namreč stojijo hiše literatov Franceta Prešerna, Matije Čopa, Frana Saleškega Finžgarja in Janeza Jalna ter čebelarja Antona Janše.

Glavni dejavniki ugodja bivanja so: dovolj dnevne svetlobe, dotok svežega zraka in toplotno ugodje

Z oknom, ki se razteza po celi dolžini kuhinjskega pulta, zagotavljamo naravno svetlobo tam, kjer jo potrebujemo.

Zanimivosti

Žerjavček, rastlina številnih imen

Občina Trzin, ki leži na skrajnem robu Gorenjske, je ena najmanjših pri nas in za številne zgolj urbano predmestje Ljubljane, a tod se nahaja edino rastišče močvirskih tulipanov na Gorenjskem ali žerjavčkov, kakor jim pravijo Trzinci.

JASNA PALADIN

Žerjavčke stroka pozna pod številnimi imeni. Najbolj pogosto je močvirska logarica ali močvirski tulipan, tudi gizdava logarica in cesarski tulipan, ali pa škorci, zvonček in ciganček. Kot žerjavčke te krhke in pri nas zaščitene rastlinice značilne škrlatno-rdeče barve z vzorcem šahovnice iz družine lilijevk, ki zrastejo od 15 do 30 centimetrov visoko, poznajo le v Trzinu, tu pa so nanjo tako ponosni, da so jo uvrstili celo v občinski grb.

»To čudovito rastlino najdemo na vlažnih, bolj kislih in negnojnih tleh, lahko občasno poplavljenih travnikih in v nižinskih poplavnih gozdovih. Cveti od zgodnjega marca do poznega aprila, navadno na vlažnih, s hranili revnih travnikih, svetlih, vlažnih gozdovih ali njihovih obronkih, v bližini potokov in rek. Občutljiva je na znižan vodostaj na rastišču in na gnojenje

Močvirski tulipan ali žerjavček je ogrožena in zaščitena vrsta, zato si v Trzinu še posebej prizadevajo, da bi njegova rastišča v občini ohranili. / Foto: Janja Železnikar

oziroma spremembe v količini dostopnih hranil. Rastišča močvirskega tulipana najdemo od zahodne Evrope do Kavkaza, v Sloveniji pa v okolici Ljubljane, na Ljubljanskem barju,

v Trzinu in Dragomlju, na Dolenjskem raste na Radenskem in Ribniškem polju, v okolici Kostanjevice na Krki ter v Krakovskem gozdu; v severovzhodni Sloveniji pa v Prekmurju – v okolici

Ptuja, ob reki Pesnici in Ledavi. V občini Trzin so nekdanje žerjavčki rasli na območju Mlak, v sedanji obrtno-industrijski coni, ob Pšati pred melioracijami v 60. letih 20. stoletja. Zgovorna so

stara ledinska imena Mlake, Za vaka, Blatnice ... Danes so rastišča močno skržena in omejena na skrajni jugovzhodni del občine Trzin,« pravi Janja Železnikar,

v njive, izsuševanja travnikov ali pa zaradi poplav oz. višje talne vode. Prav tako jim škoduje težka kmetijska mehanizacija, saj poškoduje oz. uniči čebulice. Vse od leta

V Blatnicah, kjer je najboljše in delno še ohranjeno poplavno območje ob spodnji Pšati med Trzinom in Dragomljem, so še ohranjeni mokrotni travniki z rastišči močvirskih tulipanov. Zabeleženih je vsaj šest bogatih rastišč močvirske logarice.

kustosinja Medobčinskega muzeja Kamnik, ki je pred dnevi o žerjavčkih in drugi pomembnejši naravni dediščini v občini Trzin pripravilo razstavo. Poudarila je še, da danes žerjavčki rastejo le še na ohranjenih mokrotnih travnikih v Blatnicah, so pa jih pred leti opazili tudi ob potoku na zahodni strani trzinske obvoznice, kjer naj bi bili iztrebljeni.

Njihova rastišča se krčijo zaradi intenzivne košnje, prekomernega gnojenja, spreminjanje travnikov

1949 je močvirski tulipan na seznamu ogroženih in zaščitene vrst, kar pomeni, da ga ne smemo trgati, še posebej pa ne smemo izkopavati čebulic z namenom presajanja.

V trzinskem grbu, na zastavi in v celostni podobi Občine Trzin se je žerjavček znašel leta 1999, in to po javnem natečaju, po katerem sta v ožji krog prišla žerjavček in sekirica, po kateri so Trzinci znani daleč naokoli. Z anketo so se občani Trzina z osemdesetimi odstotki odločili za žerjavčka.

Razstavil portrete glasbenikov

Pirničan Andrej Militarov se ob osemdesetletnici življenja in dela v domačem kraju predstavlja z razstavo portretov z naslovom Rad sem jih poslušal.

MAJA BERTONCELJ

Andrej Militarov je rojen Pirničan in v tem kraju v medvoški občini živi še danes. Zadnji dan minulega leta je dočakal okrogli jubilej – osemdeset let. Ob tem je načrtoval razstavo, ki pa je zaradi epidemije covid-19 morala počakati na letošnje leto. Odprli so jo 16. septembra v Domu krajanov Pirniče.

Riše in slika že od šolskih dni. To ni njegov poklic in edina skrb, vendar mu pomeni zelo veliko. Zanj so

značilni portreti, domača krajina, ilustracije in motivi iz živalskega sveta. V slikah je neposreden. Portret, krajina in živalski svet mu pomenijo izziv in hkrati snov, v kateri lahko uresničuje svoje videnje, pri tem pa s svojimi slikami dokazuje globoko predanost in zelo plodno ustvarjalnost. Pri srcu so mu tudi ilustracije raznih legend, povesti, pravljic in glasbenih del. Predvsem slednja rad ilustrira, kar pa ni naključje, saj se tudi sam ljubiteljsko ukvarja z glasbo. Njegov slikarski arhiv,

ki ga je ustvaril v osemdesetih letih življenja in dela, zajema tudi številne portrete. Samostojno razstavlja od leta 1980 v različnih krajih po Sloveniji in drugje. Imel je že več kot sto samostojnih razstav. Njegove slike so celo v Avstraliji, Ameriki, Kanadi in seveda v številnih evropskih državah. Razstavo ob svoji osemdesetletnici je poimenoval Rad sem jih poslušal, zasnovana pa je na rekonstrukciji fotografij znanih svetovnih glasbenikov. Portrete je narisal v nekaj mesecih in so poponoma nekomercialnega značaja. Na razstavi je 33 portretov, sama velika imena svetovne glasbe, predstavniki različnih zvrsti. To so domači Jakob Aljaž, Slavko Avsenik, Jože Privšek, Bojan Adamič, Saška Lendero, Jure Robežnik, Alberto Gregorič, Ivo Robič, Ladko Korošec in tuji Vice Vukov, Severina, Oliver Dragojevič, Stjepan Jimmy Stanič, Andre Rieu, Ela Fitzgerald, Franck Sinatra, Dean Martin, Joselito, Whitney

Andrej Militarov razstavlja portrete triinšestdesetih glasbenikov, večinoma svetovno uveljavljenih imen. / Foto: Peter Košenina

Houston, Elvis Presley, Semino Rossi, Tom Jones, Engelbert Humperdinck, Helene Fischer, Doris Day, Mario Lanza, Nat King Cole, Maria Callas, Luciano Pavarotti, Placido Domingo, Jose Carreras, Andrea Bocelli in Luis Armstrong. »Zapuščati me je začel sluh, ni mi bilo lahko. Stika z glasbo kljub temu nisem želel izgubiti.

Prijateljsem z Dixieland orkestrom Ljubljanske korenine in smo se dogovorili, da bi ob moji osemdesetletnici oni imeli koncert, jaz bi pa poskušal narediti nekaj portretov znanih glasbenikov. Nastajali so zadnje štiri mesece lanskega leta. Decembra prireditve ni bilo mogoče izpeljati, tokrat pa se je le izšlo. Na razstavi je največ

portretov starejših glasbenikov, ki sem jih poslušal v mladosti. Odzivi so zelo pozitivni,« je povedal Andrej Militarov.

Odprtje razstave je pospremil kulturni program, v katerem je sodeloval orkester Ljubljanske korenine. Razstava bo na ogled do 1. oktobra s predhodno najavo na 041 979 418.

Andrej Militarov s prijatelji, člani Ljubljanskih korenin, ki so popestrili in obogatili kulturni program ob odprtju razstave

30 let R Slovenije

Zdravje prebivalcev Gorenjske po osamosvojitvi

Gorenjska se uvršča med bolj zdrave slovenske regije. Po demografskih kazalnikih bistveno ne odstopa od splošnih trendov staranja prebivalstva, vendar so ti nekoliko ugodnejši od slovenskega povprečja.

MONIKA ROGELJ

Pričakovana življenjska doba Gorenjcev je med najdaljšimi. Povprečna starost prebivalstva je višja v občinah Zgornje Gorenjske, medtem ko je v osrednjem in južnem delu starostna struktura ugodnejša. Leta 2005 je bilo prvič več starejših od 65 let, ki danes predstavljajo petino populacije, kot mladih do 15. leta starosti. Naravni prirast je pozitiven, vendar se znižuje in leta 2019 je bilo le še 0,5 rojstva na tisoč prebivalcev.

Gorenjce najbolj ogrožajo kronične bolezni, ki so v veliki meri posledica sodobnega načina življenja. Leta 2002 je raziskava Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj (danes Območna enota NIJZ) pokazala, da je bila po letu 1991 zdravstvena slika Gorenjske boljša, kot je bilo slovensko povprečje, a slabša od držav Evropske unije. Znotraj regije so slabše kazalnike zdravja beležili v upravnih enotah Jesenice, Radovljica in Trzič. Umrljivost se je zmanjševala in v devetdesetih letih je bilo največ smrti zaradi bolezni srca in ožilja (42 %) ter raka (26 %), kar je bilo primerljivo z razvitim svetom. Desetina smrti je nastopila zaradi poškodb,

Foto: Fototeka Gorenjskega muzeja

Zdravstvena slika Gorenjske je posledica staranja prebivalstva in sodobnega načina življenja.

ki so jim bili Gorenjci bolj izpostavljeni kot preostali Slovenci. Sledile so bolezni dihal in prebavil.

Zelo hitro se je povečevalo število novoodkritih rakavih obolenj, največ je bilo primerov kožnega raka, in sicer več kot sto na leto. Moški so v petini primerov zbolevali za pljučnim rakom, ženske pa za rakom dojke. Zaradi kasnejšega odkrivanja bolezni je bilo preživetje bolnikov slabše kot v Evropi. Upad smrti zaradi srčnih obolenj so pripisali različnim

programom zgodnejšega odkrivanja bolezni in s tem večji možnosti zdravljenja. Raziskave življenjskega sloga odraslih prebivalcev so kazale slabšanje stanja, zato je bilo po letu 2001 izvedenih več kot 890 zdravstvenovzgojnih delavnic za spodbujanje zdravega načina življenja.

Leta 2006 je program preventivnih pregledov skoraj treh četrtin odraslih pokazal, da je bilo zaradi srčno-žilnih bolezni zelo ogroženih okoli 19 % prebivalcev,

zlasti moški med 35. in 65. letom. Med dejavniki tveganja jih je imelo skoraj 70 % zvišan krvni holesterol in 36 % previsok krvni tlak. Čezmerno težkih je bilo dobrih 71 %, debelih četrtina in nezadostno telesno dejavnih tretjina. Kadila je četrtnina odraslih, tvegano pitje alkohola pa je bilo zaznati pri 6 %. Gorenjci so sicer imeli boljše prehranske navade kot v nekaterih drugih regijah, vendar je sestava in razporeditev obrokov precej odstopala od priporočil

zdrave prehrane. Uživali so preveč polnomastnega mleka, rdečega mesa, ocvrte hrane, soli in sladkih pijač, hkrati pa premalo polnovrednih žitnih izdelkov, zelenjave in sadja. Pogosto je bilo izpuščanje zajtrka.

Tudi po letu 2000 je bila Gorenjska med zdravstveno manj obremenjenimi slovenskimi pokrajinami, k čemur so prispevale tudi boljše ekonomsko-socialne razmere. To se je kazalo v nižji umrljivosti, manj je bilo zdravljenj v bolnišnici in manj dni bolniške odsotnosti. Med vzroki smrti se je delež srčno-žilnih bolezni do leta 2009 zmanjšal na 38 %, hkrati pa je bila več kot tretjina smrti posledica rakavih obolenj. Incidenca novoodkritih primerov raka je bila višja od slovenskega povprečja in je rasla, tako da je bilo leta 1998 odkritih skupno 876 primerov, leta 2007 pa 1259. Po zadnjih podatkih portala Zdravje v občini je bilo v obdobju od 2013 do 2017 v regiji letno v povprečju na novo odkritih 582 primerov raka na sto tisoč prebivalcev. Po letu 2015 je bilo med vzroki za smrt že dvakrat toliko primerov raka kot obolenj srca.

Nacionalni inštitut za javno zdravje na podlagi

statističnih podatkov vsako leto pripravlja informacije o več kot tridesetih kazalnikih zdravja prebivalstva za posamezne občine in statistične regije. Na Gorenjskem se številke izboljšujejo ali vsaj ohranjajo na enaki ravni. Med drugim je najboljši indeks telesne aktivnosti in najnižji pri čezmerni prehranjenosti odraslih in otrok. Visoko je število okužb z virusom klopnega meningoencefalitisa. Po pozitivnih kazalnikih zdravja je najboljša občina Radovljica, na širšem gorenjskem območju pa občini Domžale in Medvode, ki se visoko uvrščata tudi v slovenskem merilu. Od gorenjskega povprečja v negativnih vrednostih najbolj odstopajo občine Jesenice, Jezersko in Trzič. Pri samooceni dobrega zdravja so najbolj zadovoljni občani Cerklj na Gorenjskem, Kranj, Šenčur in Naklo. Število dni bolniške odsotnosti se je nekoliko povečalo. V devetdesetih letih je bil zaradi zdravstvenih razlogov vsak od zaposlenih v povprečju odsoten 14 dni v letu, leta 2019 pa 17 dni. Vendar so med občinami precejšnje razlike, tako je bilo na Jesenicah in v Bohinjju leta 2019 povprečje bolniške odsotnosti okrog dvajset dni, v Cerkljah in Komenidi pa dobrih 11 dni.

Gorenjska v slovenskem merilu ves čas izstopa po višjem številu obiskov pri osebnih zdravnikih, dober je tudi odziv na preventivne programe. Vendar pa po številu zdravnikov in zdravstvenih delavcev glede na število prebivalcev še naprej zaostajala za slovenskim povprečjem, tudi zaradi manj zdravnikov specializistov na sekundarni ravni.

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Roblekov dom na Begunjščici

PETER COLNAR

Roblekov dom na Begunjščici (1657 m n. m.) stoji na razgledni rami na zahodnem grebenu Begunjščice. Prvo kočjo, ki je stala nižje od sedanjega doma, je zgradila Radovljiška podružnica Slovenskega planinskega društva (SPD). Odprli so jo 25. julija 1909 ter poimenovali po dr. Janku Vilfanu, odvetniku in deželnemu poslancu iz Radovljice, ki je bil takrat njen predsednik. Ko je nekoč prišel na cesto, mu je postalo slabo, preden pa se je pripeljal neki avto, je bil dr. Vilfan že mrtev. Zadel ga je srčna kap.

Leta 1933 je Radovljiška podružnica SPD zgradila na sedanjem mestu večji dom in ga odprla 30. julija 1933. Poimenovali so ga

po Hugonu Robleku (1871–1920), pobudniku planinstva na Gorenjskem, ki je tragično umrl pri požigu Narodnega doma v Trstu. Partizani so 30. aprila 1943 dom požgali, radovljiški planinci pa so po osvoboditvi zgradili novega, ki so ga odprli 15. septembra 1946. Leta 1975 so dom obnovili in posodobili ter ga ob praznovanju 80-letnice društva slovesno odprli 31. avgusta 1975. Večjo obnovo so opravili še leta 1987. Brunarico, v kateri je bilo skladišče, so leta 1991 preuredili v zimsko sobo.

Leta 1993 so začeli temeljito obnovo doma. Zamenjali so streho in prenovili vodovod. Kasneje so dom opremili še s fotovoltaičnim

sistemom za pridobivanje električne energije in zgradili zunanja suha stranišča. Leta 2005 so obnovili celotno ostrežje in dom prekrili z novo kritino, povečali ter uredili sodobno jedilnico. Namestili so nova okna, povečali moč solarnega sistema ter obnovili kuhinjo.

V gostinskem prostoru je sedaj v domu petdeset sedežev s točilnim pultom. Pri mizah na terasi pred domom je še štirideset sedežev. V petih sobah je 18 postelj, na skupnem ležišču pa še 15 ležišč. Zimska soba ima osem ležišč; gostinski prostor in se ogreva s pečjo. Voda v domu je kapnica. Ima fotovoltaični sistem in agregat za elektriko, suha stranišča, mobilni in radijsko zvezo.

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- V Škofji Loki se je 21. 9. 1906 rodil slovenski mladinski pisatelj, dramatik in publicist Lojze Zupanc. Uveljavil se je tudi kot zbiralec in oblikovalec slovstvene folklore.
- V Radovljici se je 22. 9. 1878 rodil čebelar Avgust Bukovec. V letih 1925–1941 je bil urednik Slovenskega čebelarja. Bil je tajnik Čebelarkega društva za Slovenijo, predsednik Zveze čebelarških društev Jugoslavije, soustanovitelj Sadjarskega in vrtnarskega društva Slovenije.
- V Kamniku se je 23. 9. 1854 rodil publicist in narodni delavec Ivan Fajdiga. V letih 1899–1903 je izdal v Trstu Novi list.

S terase pred domom je zelo lep razgled. Na vzhodni strani vidimo strma pobočja Begunjščice in dolgi hrbet Košute. Od vzhoda proti jugu se na obzoru zvrstijo vrhovi Kamniških Alp s Kočno in Storžičem. Na jugu leži Dobrča. Tu vidimo tudi obširno gorenjsko ravnino od Podvina do Jesenic z Radovljico,

Bledom in drugimi kraji, za ravnino pa Škofjeloško pogorje z Blegošem, Ratitovec in gozdnato Jelovico. Na zahodu se nad Bledom ustavi pogled na Julijcih s Triglavom. Severozahodno so v bližini južna pobočja Stola. Ob roba ob doma se odpira pogled tudi proti severu na Srednji vrh in Vrtačo.

Skrb za izgubljeno čast, nosečnosti

GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

V prejšnjem prispevku se je neznanec ravno lotil posiljevanja gostačeve žene iz Bistre pri Vrhniki. Vrgel jo je bil že po tleh in si odpel hlače.

Ko se mu ni hotela predati, ji je pokazal nož: »Če ne boš ravnala tako, kot bom jaz hotel, in če ne boš tiho, te bom takoj zaklal!« Ob tej grožnji je Helena začela jokati in prositi, naj jo spusti, češ da je poročena. Zavrnil jo je, da mu je vseeno, se primaknil in ni pomagalo, da je na vso moč tiščala nogi skupaj, z nasiljem in grožnjami je onemogočil njen odpor in jo meseno zlorabil v popolnosti.

Ko je nato nekaj časa ležal na njej, je nenadoma vstal in Helena je opazila, da se

iz bistrške smeri približuje neki moški. Hitro se je vzravnala, si zadela košaro na glavo ter pohitela v bistrško smer, tako osramočena in prestrašena, da ni bližajočega se moža niti pogledala in prepoznala, čeprav je bil njen sorodnik, Jurij Perko iz Bevk.

Storilec ji je sledil za petami, nakar se mu je je še enkrat zahotelo in pod grožnjo z nožem se mu je morala še enkrat prepustiti. Ko je končal, ji je rekel, še klečeč na tleh: »Čakaj, hudič, kje imaš pa denar? Kje imaš denarnico?« Vsa prestrašena mu jo je vrgla, v njej je bilo 41 krajcarjev. »Imaš še denarja?« mu ni bilo dovolj in jo je celo preiskal, vendar denarja ni našel nič več. Vstal je rekoč: »Lonec in dežnik boš tudi pustila tu.« Oboje ji je vzel, s pripombo, da košaro lahko odnese. Nato je odšel. Lonec z mastjo je bil vreden 6 gld 21 kr in dežnik en goldinar.

Dejanja so osumili Matija Avšiča, po domače Zupančkovega, rojenega 24. februarja 1822 v Sneberjah, samskega, zidarja po poklicu. Razlogi za osumljenost so bili:

1. Bil je na zelo slabem glasu in je bil zmožen tako zavržnega dejanja.

2. V hišni preiskavi pri njem so našli dežnik, ki ga je Jerinova spoznala za svojega.

3. Jerinova je v njem prepoznala tistega, ki jo je posilil in oropal.

4. Avšič je dejanje sicer zanikal, je pa priznal, da je tistega dne hodil okrog kraja zločina. Tudi Mihael Ložar in njegova žena sta ga videla, da je tistega popoldneva šel v »smer dejanja« in se proti večeru vrnil od tam, hitet z nekim »punkljem« in dežnikom.

5. Glede tega, kako je prišel do dežnika, je očitno lagal, saj je trdil, da je dežnik kupil od sosedovega fanta Antona Terčka, a je ta to odločno zanikal. Po drugi strani pa je Avšičeva mati trdila, da je dežnik kupila od neznanne osebe na ljubljanskem bolšjaku.

Za ljubljansko deželno sodišče je bilo to dovolj, da ga je zaradi posilstva in ropa obsodilo na deset let težke ječe. Vendar se je Avšič pritožil in sledil je preobrat. Višje sodišče v Gradcu je namreč obtožbi posilstva in ropa zavrglo zaradi nezadostnosti dokazov. V obrazložitvi zavržbe obtožbe so zapisali, da je ta temeljila zgolj na izjavi tožiteljice, za dokazovanje pa sta bili potrebni dve priči, poleg tega pa ni smelo biti utemeljenih pomislekov glede izjav priče zaradi morebitnih osebnih zamer oziroma razmer priče kot tudi ne zaradi same vsebine izjave priče.

Ivan Sivec: Visoški gospod (8)

Odvetnik

Ob 170. obletnici rojstva Ivana Tavčarja objavljamo odlomke iz knjige Ivana Sivca Visoški gospod.

Ob vrnitvi v Ljubljano sem nadaljeval z opravljanjem pripravništva pri odvetniku in politiku Antonu Moschetti, ki je bil zaslužen za uveljavljanje slovenščine po sodiščih in postavitvi Narodnega doma. Ko pa sem se z njim zapletel v precej neprijeten službeni spor – preveč sem se namreč ukvarjal z ljubljanskim zvonom in premalo s svojo redno službo – sem se preselil k odvetniku Karlu Ahazhizhu (Ahačiču), kjer sem imel nekoliko več miru za opravljanje zadnjih izpitov za odvetniški poklic oziroma za doktorat iz prava. Piko na i pa sem pristavil decembra

leta 1883, ko sem v Trstu opravil odvetniški izpit in si s tem odprl pot do samostojne odvetniške pisarne. Nadgradnja tega pa je bil doktorat, ki sem ga opravil na Dunaju nekaj mesecev pozneje. Ko sem se po pridobitvi akademskega naslova z vlakom vračal domov, mi je ves čas v glavi brnelo.

»Doktor Ivan Tavčar, doktor Ivan Tavčar.«

Pa tudi prav lepo se je bilo podpisati:

»Dr. Ivan Tavčar!«

Da mi je to kar nekaj pomenilo, pove dejstvo, da sem se pozneje – razen pri leposlovnih spisih – vedno tako podpisoval, včasih pa samo s kraticami Dr. I. T. Tako so vsi takoj vedeli, za koga gre. V vseh krogih sem namreč že postal znano ime, le svoje

odvetniške pisarne še nekaj mesecev nisem imel.

V tem času, ko sem čakal na dovoljenje za svojo pisarno, se mi je pripetilo še nekaj drugega pomembnega.

3. maja let 1881 je umrl moj dobri prijatelj in sodelavec Josip Jurčič, urednik Slovenskega naroda. S Kersnikom sva se kolegialno dogovorila, da on do konca napije, pa prevzamem uredništvo našega prvega liberalnega dnevnika. Dela je bilo sicer veliko, a brez glasila ni napredka in tudi stranke ne.

Tako sem imel na grbi tako ljubljanski zvon kot slovenski narod. Ker pa se je nama s Hribarjem zdelo, da je treba prav zaradi odnosov znotraj Avstro-Ogrske bolj poudariti slovensko bit, še posebej južnoslovensko, sva z njim ustanovila in izdajala od leta 1884 naprej še štirinajstdnevnik z imenom Slovan.

Pred odprtjem moje samostojne odvetniške

Vaš razgled

Testiranje na koronavirus ostaja poleg cepljenja eno naših glavnih orožij v boju proti epidemiji, saj ima ključno vlogo pri zajezi širjenja okužbe. Pri nas brezplačno testiranje za večino ljudi ni več mogoče – za razliko od naše severne sosede, kjer je vsakdo dobrodošel, med drugim tudi v zdravstvenih postajah na glavnem trgu v Celovcu. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Mnogi Slovenci smo v zadnjem letu in pol tudi s pomočjo uporabe turističnih bonov odkrili marsikateri skrit kotiček naše dežele. Tale simpatičen gospodič iz kočevskih gozdov se je odločil za počitnikovanje v enem izmed prijetnih hotelov na Bledu, in kot kaže, nadvse uživa v ugodnostih, ki jih ponuja gorenjski turistični biser. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

pisarne sta se zgodili še dve pomembni stvari. Ena v družabnem življenju, ena pa v mojem strokovnem pisanju.

Leta 1883 je namreč Ljubljano obiskal sam presvetli cesar Franc Jožef. Moram priznati, da je bil drugače po mojem prepričanju dober vladar in da sem ga po svoje spoštoval, le za slovanski živelj ni imel veliko posluha, za slovenskega pa premalo.

Kako smo bili tedaj Slovenci pohleven narod, povejo Gregorčičevi verzi, napisani ob 600-letnici habsburške vladavine na Kranjskem in Štajerskem. Tako le je glede cesarja zapisal pesnik, ki sem ga sicer iskreno občudoval:

»Njemu so vdani vsi narodi zvesto, a vendar zvestejšega od slovenskega ni!«

Slovenski politik Fran Šuklje pa je bil bolj kritičen. Menil je:

»Med slovenskim narodom je bilo ob prihodu Franca Jožefa v Ljubljano veliko

pristnega patriotskega navdušenja, pa tudi – hlinjenja!«

Hinavščino imamo menda Slovenci prav zaradi svoje zgodovinske podrejenosti v krvi. A če to vzamemo z druge strani, to ni niti slaba lastnost, saj pod tujim škornjem le tako lažje – preživiš!

Kako smo bili Slovenci v tistem času še neozaveščeni, povedo naslednje Šukljeteve zapisane besede:

»Na lastne oči sem videl, kako so na cesti, ko se je cesar peljal mimo s kočijo, kmečka dekleta pokleknila na kolena kot pred božjim stvarstvom.«

Po mojem cesar Franc Jožef ni bil toliko neumen, da se ne bi zavedal, da se Slovenci v avstro-ogrskem obljemu ne počutimo najbolje. Zato se je od malega učil tujih jezikov, pa ne samo češkega in poljskega, temveč je nekaj besed znal spregovoriti tudi po naše.

Znana je tudi prigoda, ko se je cesar na svojem potovanju po Kranjski ustavil v eni od vaških gostiln in se pritožil, da je lačen. Gostilničar mu je odvrnil, da nima nič drugega za pod zob kot samo navadno klobaso. Ko pa je cesar ugriznil vanjo, je navdušeno vzkliknil:

»Pa saj to ni navadna, to je kranjska klobasa!«

Toliko o cesarju in njegovem odnosu – do nas! Tako navdušeni kot anekdotični zapisi so mi samo pritrjevali vse tisto, kar sem že vedel o položaju Slovencev znotraj Avstro-Ogrske. Vse skupaj pa vam tega nisem zapisal kar tako, brez razloga, temveč s posebnim namenom, ki vam ga bom pojasnil v naslednjem poglavju. Obisk cesarja Franca Jožefa v Ljubljani je meni namreč spremenil življenje oziroma je imel dolgoročne življenjske posledice. No, boste že prebrali!

(Se nadaljuje)

HUMOR, HOROSKOP

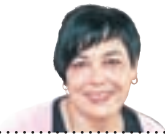
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 odstotkov. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**.

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Kritike in očitki vedno jemljejo energijo. Ravno zato se boste začeli bolj zavedati svojih vrednot in izhajali samo iz tega. Drugo vam ne bo mar. Tudi med prijatelji boste naredili izbor, kdo je pravi in kdo ne. Zanimivo bo.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Morda vam v tem tednu ne bo uspelo narediti vsega, kar si boste zadali, vendar to ne pomeni, da ne boste zadovoljni. Morebitne nesporazume boste reševali sproti in se ne boste obremenjevali po nepotrebnem. Veseli boste novice o denarju.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Ne boste imeli potrebe po tem, da bi imeli vse odgovore, in niti jih ne boste iskali. Enostavno se boste prepustili toku dogajanja. Ljudem, ki veliko govorijo in nič ne naredijo, se boste na daleč izogibali. Vi ste namreč človek akcije.

Rak (22. 6.–22. 7.)
V teh dneh boste vse obveznosti opravili z lahkoto in ob pravem času boste na pravem mestu. Sledila bodo različna presenečenja in ne bo jih malo. Na poslovnem področju vas v sodelovanju z novimi ljudmi čakajo naporni, a dobri projekti.

Lev (23. 7.–23. 8.)
V sebi boste končno našli mir in ne boste več iskali težav tam, kjer jih ni. Ne bo vam dolgčas, saj se vam bo vsak dan kaj novega dogajalo, tudi na področju ljubezni in čustev. Delovne naloge boste znali pametno razporediti in vse se izide.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Zastavili si boste cilje in na dolgi rok jih boste vsekakor dosegli. Šli boste korak za korakom in na ta način pot do uspeha ne bo predolga. V domačem okolju se ne boste več toliko razdajali, ampak se boste naučili vzeti svojih pet minut.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Imate dobro zalogo energije, zato vam nobena naloga, ki vas čaka v teh dneh, ne bo prenaporna. Dosegli boste vse, kar si boste zamislili, in sami s sabo boste nadvse zadovoljni. V ljubezni si boste končno priznali svoje občutke in želje.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Morda na malo preveč trd način boste spoznali, da ne smete podcenjevati ljudi, ki vas obkrožajo. Pa to ne velja samo za poslovne zadeve, ampak tudi čustvene. Druga priložnost naj ne bi veljala samo za vas, tudi drugi jo kdaj potrebujejo.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Ni nobene potrebe po paniki, vse, kar morate vedeti, boste izvedeli še ob pravem času. Informacije in razvoj dogodkov so pred vrati. Treba bo zavihati rokave in dati vse od sebe. Vsekakor se boste dokazali. Torek bo dober dan.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Do sedaj se še niste naučili, da ne more iti vse po urniku, ampak obstajajo tudi naključja, ki jih ne moremo predvideti. Situacija vas bo prisilila, da boste le začeli razmišljati in tudi delovati drugače kot doslej. Presenetili se boste.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Postavili se boste zase in nikomur ne boste dovolili, da vas izvabi proč od začitane poti. Lahko sprejemate nasvete, ampak končna odločitev bo samo vaša. Na področju dela vas čakajo novice, ki pa ji boste zelo veseli.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Tudi v tem tednu boste še vedno ugotavljali, kaj je zares pomembno za vas, da bi bili zadovoljni s svojim življenjem. Enkrat si želite sreče v ljubezni in drugič spet v poslovnem svetu. Vse hkrati je težko imeti. Čaka vas presenečenje.

TA JE DOBRA

Oblast, država in narod

Janezek pride iz šole in neutolažljivo joče. Oče ga vpraša, kaj je narobe.

»Dobil sem 'cvek'.«

»Zakaj pa?«

»Ker nisem vedel, kaj so to oblast, država in narod.«

»Ne jokaj, sine, ti bom vse pojasnil. Naj ti dam primer: naša hiša je država, jaz in mama sva oblast, narod pa sta vidva s sestro.«

Janezek je zadovoljen z odgovorom in odide v svojo sobo. Ko je čas za večerjo, Janezek in njegova sestra čakata za kuhinjsko mizo, medtem ko oče in mama seksata. Ko Janezek to vidi, pojasni sestri:

»Poglej to! Medtem ko se oblast j... po državi, narod strada.«

Žganje v grmu

Zajček v grm skrije žganje, da bi ga sem in tja dal na zob, in zraven za vsak primer napiše sporočilo: »To ni šnopc.« Pride naslednji dan, da bi ga srknil požirek, pa žganja ni več. Poleg je le sporočilo: »Jež ni popil šnopca.«

Miza za osem ljudi

Blondinka se zaposlil v restavraciji kot natakarcica. Zazvoni telefon: »Dober dan, za zvečer bi rad rezerviral mizo za osem oseb.«

»Joj, spet vi! Že trikrat sem vam povedala, da tu ne prodajamo pohištva,« je klicateljka že pošteno sita blondinka.

Govoril je

»Danes je naš profesor govoril, govoril in govoril ...« se jezi hči, ko se vrne iz šole.

»O čem pa je govoril?« jo vpraša mama.

»Nimam pojma! Saj ni povedal, o čem govori!«

LAŽJI SUDOKU

9	3	4	2					7
	1				6	4	9	
5	7			4	3	8		
				5	2	9		
4		5				2		6
		3	8	9				
		9	4	8			2	1
	6	1	3					4
7						9	3	5

Rešitev:

9	3	4	2	5	6	1	8	7
6	1	8	9	3	2	4	5	7
5	7	3	4	8	9	6	2	1
8	2	9	5	1	7	3	4	6
4	6	5	8	3	2	9	7	1
1	8	9	3	7	4	5	6	2
2	5	6	1	8	3	9	4	7
3	7	2	6	4	5	1	8	9
7	4	1	9	2	6	8	3	5

TEŽJI SUDOKU

1			7			9	4	
	2			3				6
	4							5
6		1			8	4		9
5		4	1			8		2
4							1	
3				5				8
	1	5			6			

Rešitev:

8	2	9	7	1	5	1	9	6
7	9	1	5	2	6	3	4	8
4	1	8	9	6	3	5	2	7
2	9	7	6	1	8	4	3	5
1	5	9	8	3	7	2	6	4
6	3	2	4	5	1	8	7	9
5	2	6	1	9	4	3	8	7
9	7	1	3	8	2	5	6	4
8	4	3	2	7	9	6	1	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

Dnevi kulturne dediščine

Namen Dnevov evropske kulturne dediščine je spodbuditi zanimanje javnosti za varstvo kulturne in naravne dediščine ter predstaviti idejo o skupni kulturni dediščini, o bogastvu in kulturni raznolikosti.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Z razstavama o pletarstvu v okroglem stolpu Loškega muzeja Škofja Loka in v Rokodelskem centru DUO Škofja Loka so se prejšnji teden začeli Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD), jutri pa se začne Teden kulturne dediščine. Prireditve se bodo zaključile 9. oktobra, nekatere razstave pa bodo na ogled še vse do konca leta.

Letošnji dnevi potekajo pod sloganom Dober tek!, s temo pa se pridružujejo aktivnostim ob imenovanju Slovenije za nosilko naziva evropska gastronomska regija 2021.

Namen Dnevov evropske kulturne dediščine je spodbuditi zanimanje javnosti za varstvo kulturne in naravne dediščine ter predstaviti idejo o skupni kulturni dediščini, o bogastvu in kulturni raznolikosti Evrope. V okviru Tedna kulturne dediščine pa si organizatorji z različnimi

aktivnostmi prizadevajo spodbuditi večjo vključenost vsebin s področja ohranjanja kulturne in naravne dediščine tudi v vzgojno-izobraževalne procese, v formalnem in neformalnem izobraževanju.

Letošnji dnevi potekajo pod sloganom Dober tek!, s temo pa se 31. DEKD pridružujejo aktivnostim ob imenovanju Slovenije za nosilko naziva evropska gastronomska regija 2021.

Pester in raznolik program letošnjih Dnevov evropske kulturne dediščine v Škofji Loki sooblikujejo ustanove in javni zavodi, ki imajo pomembno vlogo pri ozaveščanju o pomenu naše skupne dediščine, prav tako pa v projektu tradicionalno sodelujejo tudi številna

društva in posamezniki, ki na inovativen način dediščino približajo najrazličnejši publiki.

Tako so v Sokolskem domu že odprte razstave Cvetoča jablana, Mala Groharjeva kolonija in izdelki 5. Rokodelske kolonije na Breznici pod Lubnikom, v Mali galeriji Občine Škofja Loka pa je na ogled razstava Zlati most. Jutri, v soboto, bo med 10. in 13. uro na Grajskem vrtu Loškega gradu potekala Pravljičarija in delavnica Pogrinjek v naravi, Vrtec Škofja Loka in osnovne šole pa pripravljajo spoznavanje in okušanje receptov naše kulturne dediščine pod naslovom Dober tek. V Sokolskem domu bo v sredo, 29. septembra, med 17. in 19. uro moč spoznati mali loški kruhek, dan kasneje pa bo v avli Gimnazije Škofja Loka na ogled fotografska razstava Jabolko ne pade daleč od drevesa.

Prvo oktobrsko soboto dopoldne bo semenj na Fari,

na domačiji pr' Ofnar na Trnju pa bo razstava starega kmečkega orodja. Priznana slovenska mojstrica rezbarjenja modelov za loški kruhek Petra Plestenjak Podlogar bo učencem Osnovne šole Ivana Groharja 5. oktobra predstavila znane loške kruhke. Delavnica Od zrna do kruha bo 8. oktobra v Škoparjevi hiši, v soboto, 9. oktobra, pa v kavarni in galeriji Pr' Pepet pripravljajo Skodelico loških modrosti. Postregli bodo iz skodelic, na katerih so citati iz vira #modrostiMameAne in #LoškeMtkke, ki jih na socialnih omrežjih redno dopolnjuje Jana Jocif. Darilne skodelice so nastale z namenom ohranjanja loškega narečja in obujanja lončarske tradicije, ki je v našem prostoru prisotna že stoletja.

V Knjižnici Ivana Tavčarja bo od 7. oktobra do 24. novembra potekala razstava Loške gostilne skozi čas. Vstop na vse prireditve je prost.

Na Virski cesti bo popolna zapora

Vir – Občina Domžale v sredo, 29. septembra, začne obnoviti cestni del Virske ceste v prvi fazi – od uvoza na Litijško cesto na Podrečju do semaforiziranega križišča proti Dobu oz. Podrečju. Zaradi del bo cesta za promet zaprta. Za osebna vozila bo obvoz urejen po sosednjih lokalnih cestah, tovorna vozila pa bodo z avtoceste preusmerjena že na izhodu Krtina. Vrednost del je ocenjena na 365 tisoč evrov.

Popolna zapora državne ceste Mojstrana–Vrata

Mojstrana – Direkcija RS za infrastrukturo bo pristopila k izvedbi protiprašne zaščite, popravilu zidov in prepustov na državni cesti na odseku Mojstrana–Vrata. V času izvajanja del je od ponedeljka do petka predvidena popolna zapora ceste od 27. septembra do 22. novembra med 7.30 in 17. uro. V času popolne zapore obvoza ni, bo pa omogočen dostop za intervencijska vozila na nujni vožnji.

Gorenjski turizem po osamosvojitvi

V članku z zgornjim naslovom je avtorica natančno s številnimi podatki lepo opisala razvoj gorenjskega turizma v zadnjih tridesetih letih. Žal pa je bilo v teh letih narejenih tudi nekaj napak. Največja napaka je po mojem mnenju bila, da odgovorni za razvoj turizma niso pravočasno zaznali modernih turističnih trendov v Evropi. V mislih imam predvsem kolesarski turizem, na katerega so pozabili, in tako imamo na Gorenjskem le za vzorec kolesarskih poti; še Bled in Bohinj nista povezana. Poleg pohodniškega turizma je kolesarski turizem res pravi 'zeleni turizem', o katerem tako radi govorimo. Turisti kolesarji prihajajo v deželo, da jo doživijo, in ker jo običajno vzljubijo, se radi vračajo. Običajno so to zakonci ali družine, ki ne 'žurirajo' do jutra in ne motijo sestanovalcev ali domačinov. Za razliko od kopalniškega

turizma, ki traja na Gorenjskem v najboljšem primeru le dva meseca, turisti kolesarji pridejo v deželo že zgodaj spomladi, ko zacvetijo češnje, pa tudi še jeseni, ko se pokrajina obarva v jesenske barve. Turistična sezona se tako občutno podaljša. So pa za razvoj tega turizma potrebne kvalitetne kolesarske poti, namenjene le kolesarjem, na katerih bodo varni najmlajši pa tudi starejši manj spretni kolesarji. Kako hitro se tudi na Gorenjskem povečuje število kolesarjev, lahko vidimo na kolesarski poti v Kranjski Gori ali v Bohinju ali pa kar na Linhartovem trgu v Radovljici. Da so Gorenjsko na področju turističnega kolesarjenja prehiteli v drugih občinah v Sloveniji, pa na primer dokazuje majhna občina s 4000 prebivalci Podčetrtek, ki je z odličnimi kolesarskimi potmi povezana z vsemi sosednjimi občinami, pa tudi z oddaljenimi kraji v občini, kjer še ni turizma. Dodatna spodbuda za kolesarjenje so tudi električna kolesa, ki tudi starejšim omogočajo kolesarska doživetja, zato sem prepričan, da se bo

trend povečevanja kolesarskega turizma nadaljeval.

AVGUST MENCINGER,
RADOVLJICA

Stara hišna imena

Prav vesel in zadovoljen sem, da se je tudi v Loki in njeni okolici dobro prijela akcija ohranjanja starih hišnih imen. Moti me pa, da spreminjajo nekatera imena. To se zgodi, ko pridejo investitorji od drugod, pristojni uradniki (na občini ali upravni enoti) pa naše preteklosti ne poznajo. Zame kot Pr'farca je pomenovanje novega mestnega naselja (nekadaj starološkega) Dolenčevi vrtovi povsem neprijetno. Kar pomnim, in tega je že mnogo let, smo vedno

uporabljali ednino – Dolenčev vrt. Kdo je sedaj to spremenil? Koliko je izvozov na novo povsem nepotrebno semaforizirana križišča? Če sem prav informiran in kar vidim, ko po nepotrebem stojim pred semaforjem, je izvoz samo eden. Semaforjev je v Loki že tako preveč. Zakaj torej še eden in ne krožišče? Prebral sem ob razložitev investitorja iz Kranja, da bo semafor odstranjen po izgradnji severne obvoznice. Kdaj pa bo zgrajena? Kaj pa vplivi na okolje ob jutranji in popoldanski konici in ob prihodu dijakov in učencev v šolo. Prihaja jesensko-zimsko obdobje, ko bo množica vozil v ozračje spuščala izpušne pline, ki jih bomo absorbirali mladi Ločani in nihče drug.

JANEZ HAFNER,
ŠKOFJA LOKA

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

BANJA VRUČICA: 15.–22. 10., 22.–29. 10., **MEDŽUGORJE:** 9.–11. 10., **MANDARINE:** 2.–4. 10., **PRIJAVE TUDI ZA TURISTIČNE BONE:** STRUNJAN, BERNARDIN, BANOVC, ŠMARJEŠKE TOPLICE, DOLENJSKE TOPLICE, RADENCI.
www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki **Kažipot brezplačno samo enkrat**, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Grajski pogovori

Preddvor – Danes, v petek, 24. septembra, se bo ob 19. uri v gradu Dvor začel pogovorni večer, ki ga bo vodila Ivka Sodnik. Njena gosta bosta Tanja Šubelj (Grofica) in Cveto Sušnik (Grof), ki jima je v središču Preddvora v nekaj mesecih uspelo ustvariti praviljično turistično atrakcijo.

KINO SPORED

CINEPLEX, KRANJ

Sobota, 25. 9.

16.50, 20.50 IGRA GROZE

19.10, 21.10 STOPNJA SMRTI

20.20 DNEVI BESA

13.40, 15.30, 16.40, 18.20 VIKING VIKI

IN ČAROBNI MEČ

14.50, 18.50, 20.00 PRVIČ NA ROBU

19.30 SHANG CHI IN LEGENDA O DESETIH

PRSTANIH

14.30, 16.00, 18.10 MALI ŠEF:

DRUŽINSKI POSLI, sinhro.

13.50, 15.50, 17.40 TAČKE NA PATRULJI:

FILM, sinhro.

14.00, 17.10 LUKA, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 24. 9.

20.00 SUPERNOVA

Sobota, 25. 9., in nedelja, 26. 9.

18.00 TAČKE NA PATRULJI: FILM, sinhro.

20.00 SUPERNOVA

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

LOTO

Rezultati 76. kroga – 22. september 2021
15, 19, 23, 33, 35, 36, 38 in 16

Loto PLUS: **5, 10, 11, 17, 19, 20, 31 in 37**
Lotko: **5 6 8 9 7**

Sklad 77. kroga za Sedmico: **650.000 EUR**
Sklad 77. kroga za PLUS: **280.000 EUR**
Sklad 77. kroga za Lotko: **330.000 EUR**

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **KAKOVOSTNA REJA**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 10. septembra 2021, so: **Vladimir Gosar** iz Tržiča, ki prejme 1. nagrado (darilna kartica želja v vrednosti 15 EUR), **Mija Murovec** z Zgornjega Jezerskega in **Andrej Žbogar** iz Kranja, ki prejmeta 2. in 3. nagrado (knjiga Zdravje in Jaz - Prijatelja). Nagrajencem čestitamo!

PROSIMO, DARUJTE KRI!

883 – ČZ Kranj uradno veži na krvodajalsko akcijo, ki bo potekala:

V ŠPORTNI DVORANI - CERKLJE
V ČETRTEK, 30. 9. 2021, od 7. do 13. ure.

PROSIMO, POKLIČITE IN SE NAROČITE NA DAROVANJE KRVII
051/ 389 270 ali 051/ 671 147 ali 030/ 716 796

Krvodajalci se zahvaljujemo za odloč, razumevanje ter upoštevanje vsak prostovoljni darilniški obrok.

www.darujkri.si
BREZPLAČNA OBRAVA

Radio Triglav[®]
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

NOVO

**SLOVENIJA
IN NJENE MEJE**
V TIRIH ZGODOVINSKIH OBDOBJIH
1914/1920 • 1941/1975 • 1991/2021

Ob 30-letnici samostojnosti Slovenije

Avtor knjige Branko Celar kot dober poznavalec problematike državnih meja in reševanja mednarodnih mejnih sporov v treh poglavjih opisuje »trilogijo« vzpostavljanja slovenskih meja.

520 strani, vsebuje 250 fotografij in zemljevidov. Redna cena knjige je 38 evrov, za naročnike in bralce Gorenjskega glasa je cena knjige le

32 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Poština se zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Visoke grede
— čez vse leto

IZBIRANE - SAJENJE - POSIRANJE PRIDELKA

V visoki gredi lahko gojimo zelenjavo preprosto in udobno. S tunelom iz folije ali pokrovom za toplo gredo na najmanjši površini tudi v jeseni in pozimi lahko sami nekaj pridelamo. V knjigi so ideje za zasaditve in nego od preprostih kombinacij pa vse do zahtevnih različic – s 15 vzorčnimi gredami za preproste dodatne posevke.

80 strani, mehka vezava z zavihki, format: 214 x 172 mm

10 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Moj SADOVNJAK

Knjiga za vse ljubiteljske sadjarje. Predstavljeni so sajenje, cepljenje, rez dreves in pomlajevanje starih dreves, bolezni in škodljivci ter varstvo sadnega drevja. Marsikatero bolezen in škodljivca je v domačem sadovnjaku mogoče omejiti ali celo zatreti s pravnimi agrotehničnimi ukrepi, v nekaterih primerih pa brez uporabe kemičnih sredstev ne gre.

160 strani, mere: 17 x 23,5 cm

21 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

POSESTI

NAJAMEM
KUPIM ali najamem kmetijsko zemljišče, tel.: 031/282-734 21002289

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM
FIAT Panda 4 x 4, 1.3 diesel, l. 2006, zelo lepo ohranjena, tel.: 041/227-338 21002282

RENAULT Espace 1.9 DCI, 352.000 km, ugodno, tel.: 068/177-777 21002281

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

LOKA NEPREMIČNINE
LOKA NEPREMIČNINE d.o.o. Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00 e-mail: info@loka-nepremicnine.si

KUPIM

KAMION in kombi, lahko slabše ohranjen, tel.: 031/255-452 21002239

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Drulovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504 21002054

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtoveleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 21002045

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

DRUGA VOZILA

KUPIM

KAMP prikolico od l. 94, do 3.500 EUR, tel.: 031/374-706 21002269

STROJI IN ORODJA

PRODAM

ELEKTRO motor s stikalom od puhalnika, tel.: 01/83-23-939, 031/567-037 21002236

MANJŠO strižno kosilnico, dvojni rez, cena 350 EUR, tel.: 041/758-972 21002252

UNIVERZALNO stružnico, fi 360 in 1.000 mm, letnik 2005, tel.: 040/381-170 21002251

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

HRUŠKOVE plohe, tel.: 031/676-447 21002238

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

SUHE hrastove plohe, tel.: 041/361-100 21002214

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 21002046

GABROVA in jesenova suha drva, lahko razrezana, prevoz po dogovoru, tel.: 031/616-879 21002271

SUHA bukova mešana drva in butare, tel.: 031/826-621 21001893

SUHA mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235 21002037

SUHA bukova drva 10 m³, možna dostava, cena 60 EUR/m³ – prevoz, Poljanska dolina, tel.: 041/291-032 21002246

SUHA jesenova in javorjeva drva, tel.: 031/271-151 21002263

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PODARIM

SEDEŽNO garnituro 180 x 250, dobro ohranjeno, tel.: 041/583-064 21002256

ZAKONSKO posteljo z nočnima omari-cama in psiho, tel.: 031/429-543 21002272

GOSPODINJSKI APARATI

PODARIM

DELUJOČ pomivalni stroj, tel.: 031/572-659 21002242

TRAKTORSKE GUME

OBLAK

MICHELIN
TAURUS
Kleber
SPEEDWAYS TYRES
ÖKA
SEHA

info@gume-oblak.si
GSM: 031/ 641 538
Vulkanizerstvo in trgovina Darko Oblak s.p.

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

PEČ na kurilno olje De Dietrich GTU114 RS (16 - 21 kw), ugodno, tel.: 04/23-14-160 21002274

HOBI

PRODAM

100 let stare smuči, čevlje in palice, tel.: 031/424-339 21002270

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 21002052

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, tema živali (sova, lev, konj, volk, slon, jelen, čebela ...), tel.: 040/567-544 21002163

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

NOVE usnjene superge (spominska pena), št. 40, bele barve, ugodno, tel.: 031/781-422 21002259

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

SADIKE jagod in malin, 2 x obrodijo, in rože trajnice, ugodno, tel.: 031/228-235 21002260

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

BCS kosilnico, velika kolesa, cena 550 EUR, in klešče za bager, tel.: 041/758-972 21002261

CIRKULAR za žaganje drv, tel.: 031/812-210 21002228

FREZO, snežno, Gorenje Muta, priklop na 2 vijaka, cena 250 EUR, tel.: 041/677-605 21002266

PASQUALI 956 CV 21, malo rabljen, mulčar Tehnos 250, prednji in zadnji priklop, tel.: 041/547-994 21002253

RABLJENO kosilnico Reform, tel.: 04/25-03-035 21002287

SILOKOMBAJN Kemper in ex lifam, cena 450 EUR, tel.: 031/510-795 21002255

SILOREZNIK Epple 933, motor 11 kw, s cevmi, tel.: 031/699-145 21002286

TRAKTOR Zetor typ 5211, letnik 1988, 2.800 delovnih ur, sprednji plug za sneg, dobro ohranjen, tel.: 041/673-782 21002221

KUPIM

ŠROTAR – mešalnica krmil Sip ali Bori, in traktorsko frezo za zemljo, tel.: 041/526-832 21002240

TRAKTOR in drugo kmetijsko mehanizacijo, tel.: 041/529-684 21002243

TRAKTOR, kiper prikolico, motokultivator in mini bager, lahko v okvari, tel.: 031/500-933 21002026

TRAKTORJE in kmetijske priključke, lahko v dobrem, slabem stanju ali v okvari, tel.: 070/519-447 21002164

PRIDELKI

PRODAM

BRINOVE jagode, tel.: 040/888-200 21002225

KRMILNO peso, tel.: 040/674-688 21002278

PAPRIKO, tel.: 04/25-51-223 21002257

SILAŽNO koruzo 0,8 ha, Brnik, tel.: 031/604-918 21002273

KUPIM

TEMNO grozdje za sok, tel.: 031/875-730 21002254

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 leti starega osla, tel.: 041/369-129 21002262

2 bikca ČB, stara 14 dni in 6 tednov, ter teličko ČB, staro 14 dni, tel.: 04/25-51-705, 031/616-647 21002279

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste pred nesnostjo, in kilogramske piščance. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 21002049

DRUŠTVO ONKOLOŠKIH BOLNIKOV SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE**OnkoFON**
pogovor • razumevanje • spodbudaMODRA ŠTEVILKA
080 23 55
www.onkologija.com

Brezplačno telefonsko svetovanje za bolnike z rakom in njihove svojce, vsak dan med 9. – 17. uro.

Pogovor z ljudmi, ki so premagali raka, in s strokovnjaki.

BIKCA simentalca, starega 4 mesece in pol, tel.: 031/687-062

21002285

DOMAČE PIŠČANCE, težke od 1 do 3 kg, lahko tudi očiščene, tel.: 031/505-151

21002199

KOZO bursko, staro dve leti in pol, vajena električnega pastirja, tel.: 041/677-605

21002267

MLADE purane, več starosti, za nadaljnjo rejo, tel.: 031/499-143

21002248

PRAŠIČE, težke od 110 do 150 kg, mesni tip, možnost izbire moškega spola in dostava, tel.: 041/455-732

21002064

RJAVE jarkice in bele piščance za dopitjanje. Stanonik, Log 9, Šk. Loka, tel.: 041/51-85-580, 041/694-285

21002264

TELIČKO ČB/LIM in bikca ČB, starost 1 teden, Bohinj, Gorenjska, tel.: 041/557-575

21002245

KUPIM

BIKA simentalca ali mesni tip, težkega nad 400 kg, tel.: 041/390-431

21002241

KRAVO po teletu, tel.: 041/608-780

21002265

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081

21002048

PODARIM

STARE kokoši nesnice, tel.: 041/337-678

21002234

OSTALO

PRODAM

DRVA, suha, lahko razrezana, dostava, že od 30 EUR, okolica Golnika, tel.: 041/855-359

21002283

KOTEL za kuhanje žganja ali sokov, 60 l, 6 kompl. sodov, cena po dogovoru, tel.: 04/23-10-301

21002280

MESO mladega bika, starega leto in pol, selška cena 6,5 EUR, tel.: 041/642-281

21002268

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

INŠTRUKCIJE angleščine. Marjetka Rotar, s.p., Podlubnik 202, Šk. Loka, tel.: 041/953-033

21002247

PIZZERIJA & Restavracija Boccaccio v Šiški nudi redno zaposlitev kuharja/-ice za delo v restavraciji. Nudimo redno in stimulatívno plačilo, delo v mladem kolektivu. Makarončki, d.o.o., Podgorica 21, Lj. Črnuče, tel.: 040/218-20

21002023

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komariki, markize, www.asteriks.net

21002047

ADAPTACIJA - vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija - po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163

21002053

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166

21002204

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871

21002051

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636

21001594

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419

21002275

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246

21001593

ŽE 23 LET z vami grad. podjetje RE-DŽO.B, d.o.o., Adergas 13, Cerklje - izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996

21002028

RAZNO

ZBIRAM in odvažam odpadno železo, aluminij, inox, baker, odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956

21002244

PRODAM

GLAVO el. šivalnega čevljarskega stroja Durop in podarim moške srajce, tel.: 04/25-03-289, 051/415-568

21002250

LESENA polkna za balkonska vrata, nova, tel.: 040/667-897

21002288

MANJŠO motoriko, meč 30 cm, 1.9 kw, in žensko kolo, 21 prestav, tel.: 041/364-504

21002277

NERJAVEČE sode s plavajočim pokrovom - 100 l in 25 l. Cena 35 EUR in 25 EUR, tel.: 030/914-633

21002284

NOVO widia klino, fi 600, in zračno pištolo, tel.: 041/364-504

21002276

VEČNAMENSKI kuhalnik Delimano, 80 EUR, kuh. mizo in dva stola, 20 EUR, ter ol. gorilec Olim, 40 EUR, tel.: 040/791-315

21002288

ZLOŽLJIVO posteljo, računalniški stol, akumulatorski vrtalnik, tel.: 040/705-145

21002237

KUPIM

TRANSPORTNI močnejša vrtljiva kolesa, 2 kosa, lahko le ohišje, tel.: 051/819-044

21002249

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

*Pride čas,
ko si izmučeno srce želi zaspati,
v večni sen potovati.*

V 87. letu se je poslovil dragi mož, ati, ata, deda in tast

MIRO DROBNIČ

Iz srca se zahvaljujemo osebju zdravstvenega doma in patronažni službi Železniki za zdravljenje. Iskrena hvala sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena sožalja, pomoč in podarjene sveče. Zahvala kaplanu Mateju, pogrebni službi Navček, Janezu in Francetu za lepo zapete pesmi. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Zdaj ne trpiš več, dragi ati,
počivaš tam, kjer ni skrbi,
naš dom je prazen in turoben,
odkar te več med nami.*

V 78. letu starosti se je od nas poslovil dragi ati, ata, brat, stric, tast in svak

LUKA ERŽEN

po domače Gašperjev Luka iz Rudna

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste se v velikem številu prišli posloviti od njega, darovali za svete maše in sveče ter nam izrekli sožalje. Iskrena hvala UKC Ljubljana in Bolnišnici Jesenice. Hvala gospodu župniku Damjanu Proštu za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem, Marinki za molitev, pogrebni službi Akris, gasilskemu društvu Rudno in Čebelarskemu društvu Železniki. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga pospremili k večnemu počitku.

Žaljuči vsi njegovi

ZAHVALA

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.
Vekovečna dragih je bližina ...
(Mila Kačič)*

Ob slovesu naše drage sestre, tete in svakinje

ANICE PINTAR
iz Spodnje Sorice

se lepo zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in njenim sodelavkam za izrečena sožalja, za cvetje, sveče in dar za svete maše. Zahvaljujemo se osebju ZD Železniki, osebju Splošne bolnišnice Jesenice in Onkološkemu inštitutu za zdravljenje v času njene bolezni. Posebna zahvala gre sosedom pogrebem, sosedama za molitve, gospodu župniku in cerkvenim pevcem za lep pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste jo pospremili k zadnjemu počitku.

Vsi njeni
Sorica, september 2021

ZAHVALA

*Tiho si odšel,
kot lepa misel, ki mine
in nam pusti le spomine.*

Z odhajajočim poletjem se je od nas poslovil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast in stric

JOŽE POKORN
1939-2021

Ob spoznanju, da v svoji žalosti nismo sami, se iz srca zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem, sorodnikom in znancem za nesebično pomoč in tolažbo v času njegove bolezni, izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvaležni smo prof. dr. Ireni Preložnik Zupan in sestram Hematološke klinike v Ljubljani, ki so ga po strokovni in človeški plati vodile skozi vsa leta njegove bolezni. Za vse obiske na domu, bodrilne besede in pogovore pristrčna hvala patronažnima sestrama ge. Mariji in ge. Mojci. Iskrena hvala dr. Mateji Lopuh za pomoč v zadnjih dneh življenja. Prav tako se zahvaljujemo pogrebni službi Jerič ter pevcem kvarteta Grm za lepo petje. Posebno zahvalo dolgujemo domačemu župniku Francu Aliču za vso izkazano pozornost, darovane sv. maše in lep pogrebni obred. Pristrčna hvala tudi Janezu Omanu za izbrane poslovilne besede v imenu cerkvenega pevskega zbora, v katerem je Jože prepeval več kot šestdeset let.

Žena Ida, hčerki Marjana in Helena z družinama ter brat Janez V Žabnici, 21. septembra 2021

AVTOVLEKA MEGA

ODKUPIMO:

- POŠKODOVANA VOZILA
- KARAMBOLIRANA VOZILA
- VOZILA V OKVARI
- RABLJENA VOZILA

GREGA MEZE S.P., LESCE
M: 040 629 675

ODVOZ VOZIL
NA RAZGRADNJO.

MEGA, GREGA MEZE S.P., HLEBCE 16 B, LESCE

Vrtni ptiči
v naravni velikosti

Daniela Strauß

Če na vaše rolete in okenske police sedajo različni ptički, ki iščejo zavetje pred mrazom, boste s tem priločnikom lahko natančno določili, za katerega ptička gre. Pernati obiskovalci so prikazani v naravni velikosti, zato pri prepoznavanju skoraj ne more priti do pomot.

AKCIJA

990 EUR
* poština

Cena knjige, ki je lahko tudi lepo darilo, je

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

*Z zaupanjem se vračam k tebi, Gospod,
nazaj v objem večne Svetlobe,
saj prav je, da vse nemirne sence
zemeljskih tegob nazadnje zbledijo.*

Umrl je naš dobitljivi ata
JOŽE ČEBAVS
Ropetov Joža, roj. 1926

Pogreb pokojnika bo v soboto, 25. septembra, ob 15. uri na ljubenskem pokopališču. Od 10. ure dalje bo žara v tamkajšnji poslovilni vežici.

Za njim žalujemo: soproga Marta, sin Rajko, hči Marti z možem Petrom ter vnukinji Katarina in Darja

Obnavljajo Klinarjevo hišo

Do konca leta bodo obnovili streho in ostrežje stavbe, v kateri domuje Kovaški muzej, celovita obnova, po prvih ocenah vredna okoli milijon evrov, pa se bo nadaljevala v prihodnjih letih.

MARJANA AHAČIČ

Kropa – Ta teden so začeli obnavljati streho in ostrežje Klinarjeve hiše v Kropi. Kot so povedali na radovljiški občinski upravi, bodo dela v vrednosti 213 tisoč evrov končana do konca novembra. O nujnosti prenove objekta, v katerem domuje Kovaški muzej, je govora že več let, še zlasti pa od leta 2017, odkar zaradi izliva vode dve sobi nista več uporabni.

Sredstva za obnovo je v letošnjem proračunu zagotovila občina, saj ji na zapisih ministrstva za kulturo za ta izjemni objekt kulturne dediščine ni uspelo pridobiti sofinanciranja. Pa čeprav je celotna Kropa, od začetka leta pa prav zaradi večje možnosti pridobitev sredstev države posebej tudi Klinarjeva hiša, zavarovana kot kulturni spomenik lokalnega pomena.

Celovita obnova Klinarjeve hiše se bo nadaljevala v prihodnjih letih, dokumen-

Ta teden so začeli obnavljati streho in ostrežje Klinarjeve hiše v Kropi. Obnovitvena dela bodo predvidoma končana do konca novembra. / Foto: Gorazd Kavčič

Predvidene so še obnova fasade, umestitev dvigala in kotlovnice ter zunanja ureditev, za kar bo po oceni občine treba zagotoviti približno milijon evrov.

Kot so v predlogu razglasitve hiše za kulturni spomenik lokalnega pomena za-

Kropa, poseben pomen za območje občine Radovljica zaradi zgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih ter drugih izjemnih lastnosti.

Stavba s konca 18. stoletja je primer ene bolj mogočnih fužinarskih hiš, katerih zunanost zaznamuje kamnoseški detajli iz zelenega kamna in kovani dodatki, notranjost pa členitev na stanovanjski del hišnega posestnika in prostore njegovih najemnikov, delavcev, je zapisano v obrazložitvi.

Kot poudarjajo v Muzejih radovljiške občine, Kovaški muzej slikovito predstavlja slovensko dediščino železarstva in razvija ter hrani zavest o pomenu kovaške

dediščine, ki je pomembno zaznamovala Kropo z okolico in življenja njenih prebivalcev. Prikazuje zgodovinske osnove železarstva, tehnično-zgodovinski razvoj obdelave železa od rude do žebelja ter gospodarske, socialne in kulturne razmere v železarskih naseljih od 15. stoletja vse do propada fužin v 19. stoletju in ročnega žebeljarstva v 20. stoletju.

V Kropi se bo v tem mesecu začela tudi sanacija opornega zidu pod cerkvijo svetega Lenarta. Dela v vrednosti 197 tisoč evrov so potrebna zaradi plazjenja brežine, izbrani izvajalec pa jih bo zaključil še v tem letu, so še pojasnili na radovljiški občinski upravi.

Celovita obnova Klinarjeve hiše se bo nadaljevala v prihodnjih letih. Predvidene so še obnova fasade, umestitev dvigala in kotlovnice ter zunanja ureditev, za kar bo po oceni občine treba zagotoviti približno milijon evrov.

tacija za pridobitev gradbenega dovoljenja je že izdelana, občina čaka še na izdajo gradbenega dovoljenja.

pisali na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ima Klinarjeva hiša, v kateri deluje Kovaški muzej

Delavnica o inovativnem podjetništvu

Škofja Loka – Razvojna agencija Sora pripravlja delavnico z naslovom Inovativno na pot podjetništva. Namenjena je podjetjem in tistim, ki o podjetništvu šele razmišljajo. Na njej vas bodo popeljali skozi različna področja delovanja podjetja, področja, ki jih mora poznati vsak, preden vstopi na samostojno podjetniško pot. Delavnica bo v mesecu oktobru potekala po spletu dvakrat tedensko od 17. do 20. ure. Začne se 5. oktobra. Za udeležence je delavnica brezplačna. Dodatne informacije in obvezne prijave: www.ra-sora.si, zavihek Novice in dogodki.

Pridobili izvajalca za sanacijo občinske stavbe

Preddvor – Znotraj projekta celovite energetske obnove stavb v lasti občin je preddvorska občina pred kratkim za občinsko stavbo podpisala pogodbo z družbo Adaptacije – vzdrževanje. Kar nekaj težav je bilo pri pridobivanju izvajalca, saj so se cene dvignile in so bile ponudbe precej nad razpoložljivimi sredstvi. V začetku oktobra naj bi se začela sanacija strehe, do konca leta tudi oken. V vmesnem času bodo zaprli še odprto stopnišče, da bo v skladu s požarnimi standardi, in uredili prvo nadstropje, kjer bodo po novem pisarne.

vremenska napoved

Danes in jutri bo prevladovalo sončno vreme. Zjutraj bo po nekaterih dolinah megla. Ta bo v nedeljo iznad severne Primorske občasno segala tudi proti zahodnemu delu Gorenjske. Drugod bo večinoma sončno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

7/22 °C

SOBOTA

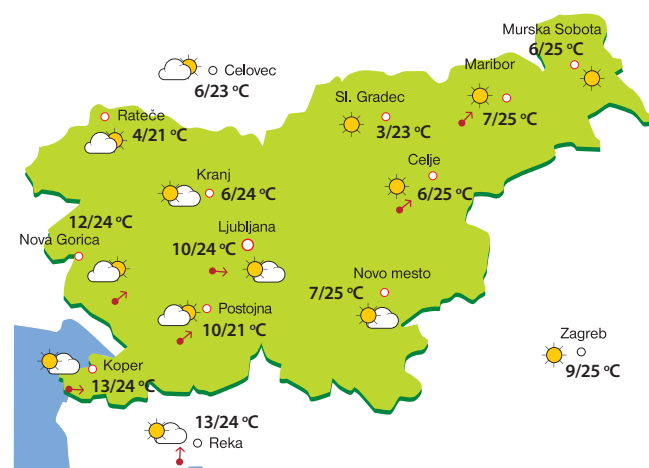

8/23 °C

NEDELJA

9/23 °C

Predali električno kolo

ALEŠ SENOŽETNIK

Šenčur – Evropskemu tednu mobilnosti so se pridružili tudi v občini Šenčur. Skupaj s tamkajšnjim avto-moto društvom in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu so organizirali različne aktivnosti, s katerimi so vse generacije, od najmlajših do starejših, spodbujali, da se v šolo, vrtec, službo ali po opravih odpravijo s kolesom, skirojem, peš ali na kakšen drug trajnostno mobilni način.

Pred domom krajanov pa so v sredo organizirali parkirni dan, na katerem so obiskovalce ozaveščali o trajnostni mobilnosti. Dogodek dneva pa je predstavljala predaja električnega kolesa, ki ga je Občina Šenčur podarila Osnovni šoli Šenčur. Kolo je učiteljica Slavka Weisseisen predal župan Ciril Kozjek in ob tem poudaril pomen kolesarjenja in pešačenja tako za naše zdravje kot okolje. Šoli bo kolo prav prišlo predvsem pri opravljanju praktičnih voženj pri kolesarskem izpitu.

Slavka Weisseisen in župan Ciril Kozjek ob predaji kolesa

Podražitev storitve obdelave odpadkov

Tržič – Na nedavni seji so tržiški občinski svetniki sprejeli sklep o novih cenah storitev gospodarske javne službe na področju obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov, nove cene pa bodo začele veljati s prvim oktobrom. Tako se bosta za dvajset odstotkov dvignili ceni storitve obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in javne infrastrukture glede na sedaj veljavne cene. »Razlog za podražitev je povišanje cene storitve obdelave pri podizvajalcu, ki v Centru za ravnanje z odpadki Mala Mežakla sprejema v obdelavo zbrane komunalne odpadke iz naše občine. Povišanje teh cen ne pomeni bistvene spremembe celotnega mesečnega obračuna komunalnih storitev pri končnem uporabniku, saj se bo znesek na položnici povišal le v razponu od 0,82 do 0,92 evra,« je pojasnil direktor tržiške občinske uprave Klemen Srna.

PREJELI SMO

Zahvala ob nedeljskem požaru

V nedeljo, 19. septembra 2021, popoldne se je iz naše kleti na Kokrici začel viti črn dim. Težko spoznanje – hiša gori. V gostem črnem dimu smo takoj začeli gasiti ogenj, ki je segal do stropa sobe, kjer imamo tudi cisterno s kurilnim oljem. Po klicu na pomoč so gasilci prišli v petih minutah. Takoj so odklopili elektriko, ki je bila vzrok vžiga, in dokončali gašenje kleti. Prezračili so hišo in pomerili prisotnost ogljikovega monoksida. Gasilec GARS Kranj se iz srca zahvaljujemo za hitro odzivnost, strokovnost, požrtvovalnost, srčnost in prijaznost. Zahvaljujemo se tudi pristo-

voljnim gasilskim društvom PGD Kokrica in PGD Britof ter preostalim okoliškim PGD-jem, ki so se prav tako zelo hitro odzvali, čeprav je klic na pomoč zmotil njihovo prsto nedeljsko popoldne. Zahvaljujemo se tudi policistoma, ki sta prišla na intervencijo, in reševalcem NMP Kranj, ki so nas pregledali, oskrbeli s kisikom in poskrbeli za poškodbe. Prav tako hvala dežurnemu električarju iz Elektra Gorenjska, ki nam je v stanovanjskem delu hiše varno priključil elektriko. Hvala tudi sosedom za pomoč in oporo.

Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam v trenutkih stiske tako hitro in srčno priskočili na pomoč ter s tem rešili našo hišo.

DRUŽINA CVIRN - SODNIK